

- §16a-miljøgodkendelse til Vestregård Borrelyngvej 17 3790 Hasle

Forslag



FORSLAG

Kolofon: Bornholms Regionskommune; marts 2023.
Journalnummer: 22/8415
Udarbejdet af: Center for Natur, Miljø og Fritid
Sagsbehandler: Helle Thers/ Katrine Høst (naturafsnit)
Kortbilag: Geodatastyrelsen

§ 16A MILJØGODKENDELSE

til

Vestregård

Borrelyngvej 17, 3790 Hasle



Gyldighed

Denne tilladelse meddeles efter § 16a, stk. 1 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 med senere ændringer.

Tilladelsen gælder fra annonceringsdatoen **den xxx 2023.**

DATABLAD

Titel: § 16 a tilladelse til Vestregård, Borrelyngvej 17, 3790 Hasle

Tilladelsen omfatter: Flexproduktion af kvæg. Produktionsareal: 4.644 m² i 11 stalde

Dato for tilladelse: xx. 2023

Husdyrbrug: Vestregård, Borrelyngvej 17, 3790 Hasle

Matrikelnummer og ejerlav: 6a – Rutsker, m.fl.

Ejendomsnummer: 4000063982

CVR-/P-nummer: 31333180 / 1014308632

CHR-nummer: 15492

Ansøger og driftsansvarlig: Cruijisen ApS v/ Leon Cruijisen

Ejer af ejendommen: Cruijisen ApS

Adresse: Vestregård, Borrelyngvej 17, 3790 Hasle

Kontaktoplysninger: Leon Cruijisen
Tlf. nr. 21631075; e-mail: leoncruijisen@gmail.com

Konsulent: Elisabeth Falk, Bornholms Landbrug & Fødevarer, Rønnevej 1, 3720 Aakirkeby

Tilsynsmyndighed: Bornholms Regionskommune, Center for Regional Udvikling, IT Sekretariat, Skovløggen 4, Tejn, 3770 Allinge

Kontakt tilsynsmyndighed: Tlf. 5692 0000; e-mail: byg@brk.dk; Hjemmeside: www.brk.dk

Indholdsfortegnelse

Datablad	3
1 Ikke-teknisk resumé	6
2 Tilladelsen med vilkår	7
2.1 Afgørelse om tilladelse efter § 16 a, stk. 1.....	7
2.2 Ansøgning om tilladelse og eksisterende produktion.....	8
2.2 Gyldighed – udnyttelse og bortfald.....	12
2.3 Retsbeskyttelse	13
2.4 Offentlighed	13
2.5 Klagevejledning	13
3 Beliggenhed og landskabelige forhold	15
3.1 Bygninger og faste afstandskrav	15
3.2 Bygge- og beskyttelseslinjer og placering i landskabet	20
4 Husdyrproduktion	23
4.1 Husdyrhold og staldanlæg	23
4.2 Produktion og håndtering af husdyrgødning.....	29
4.3 Foder og foderopbevaring.....	30
Vand 31	
4.4 Energi.....	32
4.5 Diverse hjælpestoffer	33
5 Reststoffer	33
5.1 Spildevand - herunder restvand og tagvand	33
5.2 Affald	34
6 Gener fra husdyrbruget	35
6.1 Lugt	35
6.2 Støj og rystelser	37
6.3 Støv	38
6.4 Lys.....	39
6.5 Fluer og skadedyr	39
6.6 Transport.....	40
7 Ammoniaktab og naturpåvirkning	41
7.1 Ammoniakemission og BAT-krav	41
7.2 Ammoniakdeposition til naturområder	44
8 Mulige driftsforstyrrelser og uheld	48
9 Egenkontrol og dokumentation	51

10	Samlet vurdering	52
	Bilagsoversigt:	53
	Bilag 1. Anlægstegning og placering af produktionsarealer.....	54
	Bilag 2. Beregning af produktionsareal i eksisterende og nye staldafsnit.....	55
	Bilag 3. Beredskabsplan.....	62
	Bilag 4. Modtagne hørings svar og kommunens bemærkninger	63

FORSLAG

1 IKKE-TEKNISK RESUMÉ

Vestregård v./ Crujisen ApS har ansøgt om tilladelse til et fleksibelt dyrehold bestående af opdræt¹ fra malkekvæg på ejendommen Vestregård, Borrelyngvej 17, 3790 Hasle, matrikel nr. 6a - Rutsker m.fl.

Der ansøges om følgende bygningsændringer i forbindelse med udvidelsen af dyreholdet på Vestregård

- Der ansøges om at ændre benyttelse af tidligere maskinlænge (stald 8), således at der kan opstaldes kvæg i sengebåse og på fast drænet gulv med ajlerille
- Der ansøges om at benytte tidligere svinestald (stald 4) til opstaldning af kvæg på dybstrøelse
- Der søges om at etablere udendørs plads med fast støbt bund og foderbord på sydlig langsideside af stald 10.
- Der søges om at ændre den tilladte gulvtype i stald 11 fra "sengestald med fast gulv" til "dybstrøelse". Gulvtypen er fejlagtigt i tilladelse fra 2016 anført som "Sengestald med fast gulv", men er reelt dybstrøelse. "Dybstrøelse" har en mindre ammoniakfordampning "Sengestald med fast gulv", og ændringen forventes derfor kun at have positive effekter.

Ansøgningen er indgivet i henhold til husdyrbruglovens § 16 a og er indsendt til Bornholms Regionskommune gennem det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk (skema nr. 222473).

Husdyrgødningen fra produktionen vil blive opbevaret i 4 gyllebeholdere med naturligt flydelag, og dybstrøelse i markstak. Gødningsmåtte fra småkalve under 6 mdr. opbevares i køresilo med fast bund og afløb.

Stalde og gødningsopbevaringsanlæg overholder de krævede mindsteafstande til beboelsesområder og nabo-beboelser, vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, vej, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på ejendommen og naboskel.

I ansøgningen er foretaget beregninger, der viser, at de krævede lugtgeneafstande mellem staldanlæggene og omkringboende er overholdt. På baggrund af ejendommens beliggenhed og beskrivelsen af driften forventes produktionen desuden ikke at forårsage væsentlige gener for naboer og forbipasserende i form af støj, støv, lys, transport eller forekomst af skadedyr.

For at nedbringe ammoniakudledningen fra husdyrproduktionen på Vestregård, er der valgt BAT-gulvtype (fast drænet gulv med ajlerille, eller dybstrøelse) i de stalde, som enten er "nye", eller hvor gulvtypen ændres.

Den samlede ammoniakudledning fra produktionen overholder de fastsatte emissionsniveauer.

Samlet set vurderer Bornholms Regionskommune, at indretning og drift af husdyrbruget og håndtering af husdyrgødningen sker i overensstemmelse med gældende regler og, at husdyrbruget kan drives på stedet uden væsentlig påvirkning af omgivelserne, som dette er defineret i husdyrbrugloven. Kommunen vurderer desuden, at projektet ikke vil påvirke eller true arter og naturtyper, der er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder, eller arter optaget på habitatdirektivets bilag IV og deres yngle- og rasteområder.

¹ Den primære produktion på Vestregård vil være opdræt fra malkekvæg. Med denne miljøgodkendelse opnås imidlertid en godkendelse af "produktionsarealerne", dvs. staldgulve og sengebåse mv. hvor dyrene går. Herefter har man fuld frihed til at producere på produktionsarealerne, så længe de dyrevelfærdsmæssige krav overholdes. Fremadrettet skelnes der ikke mellem produktionsarealer til forskellige kvægracer, og der skelnes ikke mellem malkekøer og opdræt over 6 måneder.

2 TILLADELSEN MED VILKÅR

I dette afsnit beskrives den ansøgte produktion og baggrunden for den meddelte afgørelse om tilladelse med tilhørende vilkår for driften. Desuden beskrives en række juridiske forhold ved tilladelsen, samt hvordan offentligheden har haft indflydelse på projektet og kommunens vurderinger. Til sidst beskrives mulighederne for at klage over afgørelsen.

2.1 Afgørelse om tilladelse efter § 16 a, stk. 1

Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid har vurderet, at der kan meddeles tilladelse til den ansøgte kvægproduktion på ejendommen Vestregård, Borrelyngvej 17, 3790 Aakirkeby, matr.nr. 6a - Rutsker m.fl. i henhold til de gældende regler². Miljøgodkendelsen omfatter flexproduktion af kvægproduktion i det eksisterende staldanlæg inkl. gødningsopbevaringsanlæg. Det samlede produktionsareal udgør 4.644 m².

Da det ansøgte produktionsareal overstiger 100 m², er ændringen omfattet af husdyrbruglovens regler. Ammoniakemissionen fra husdyrbruget beregnes til mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år. Derfor meddeles tilladelsen efter husdyrbruglovens § 16a, stk. 1.

Tilladelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen, bilag og øvrigt materiale fremsendt af ansøgers konsulent. Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering i nærværende miljøgodkendelse.

Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med oplysningerne i ansøgningsmaterialet og ved opfyldelse af de stillede vilkår i nærværende miljøgodkendelse. Desuden skal bestemmelserne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen) og øvrig gældende lovgivning overholdes også i de tilfælde, hvor disse regler er skærpende i forhold til denne tilladelse. Vilkårene er gældende fra det tidspunkt, tilladelsen er meddelt, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen.

Da det ansøgte medfører en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, er der redegjort for og stillet krav til husdyrbrugets anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT – Best Available Techniques) til reduktion af ammoniakemissionen.

Bornholms Regionskommune har vurderet de miljømæssige konsekvenser ved den ansøgte kvægproduktion i forhold til den nuværende lovlige produktion på Vestregård (nudrift) og i forhold til husdyrbrugets lovlige drift for 8 år siden (8-års drift).

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter ændringerne kan drives uden væsentlig påvirkning af natur, miljø og landskab og uden væsentlige gener for omgivelserne, når vilkårene i denne miljøtilladelse og de gældende regler på området overholdes.

² Lovbekendtgørelse nr. 1020 af 6. juli 2018/nr. 256 af 21. marts 2017 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med senere ændringer, tilhørende bekendtgørelse nr. 1021 af 6. juli 2018/nr. 916 af 23. juni 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) og bekendtgørelse nr. 1076 af 28. august 2018 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen). Desuden bekendtgørelse nr. 1240 af 24. oktober 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, lov nr. 204 af 28. februar 2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love som ændret ved/med ændring i lov nr. 497 af 22. maj 2018 om ændring af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

2.2 Ansøgning om tilladelse og eksisterende produktion

På Vestregård, Borrelyngvej 17, 3790 Hasle, matr.nr. 6a Rutsker m.fl. ønskes den tidligere tilladte produktion af goldkøer og opdræt af malkekvæg ændret til en fleksibel produktion af kvæghold (flexgrupper) i de eksisterende bygninger.

Husdyrgødningen er fortsat kvæggylle og dybstrøelse. Der er 4 gylletanke, hvor i kvæggyllen opbevares. Der udføres lovpligtig 10 års beholderkontrol på tankene, som senest er udført i 2019.

Dybstrøelse opbevares i stalde og markstak, som overdækkes. Placering af dybstrøelse flyttes hvert år, således at der mindst går 5 år imellem samme placering.

Der forekommer ingen godkendelsespligtige biaktiviteter på ejendommen.

Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid har modtaget ansøgningen om miljøgodkendelse til Vestregård gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem (www.husdyrgodkendelse.dk) første gang den 1. marts 2022 (skema nr. 222473). Kommunen har efterfølgende modtaget rettelse til ansøgningen senest **den xxx** og har afgjort sagen på baggrund af **version x** af ansøgningsskemaet.

Vestregård, Borrelyngvej 17, 3790 Hasle ejes af Cruijzen ApS v/ Leon Cruijzen.

Vestregård er igennem de sidste 5 år blevet drevet med godlkøer og opdræt af malkekvæg. Tidligere drev forrige ejer Vestregård med et stort sohold og produktion af smågrise.

Vestregård og naboejendommen Tornegård fik samme ejer for ca. 7 år siden. Køer og tyrekalve er samlet på Tornegård, og staldene på Vestregård bliver hovedsaglig brugt til opdræt. Vestregård fik i 2016 miljøtilladelse til at skifte dyretype fra svin til kvæg.

Produktionsarealet i Nudrift og 8-års drift tager udgangspunkt i miljøtilladelse fra 2016.

Vurdering af samdrift med andre husdyrbrug

Vestregård er ikke teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug. Cruijzen ApS ejer og driver også Tornegård, Borrelyngvej 15, 3790 Hasle, og Fredensminde, Præstegaden 8, 3751 Østermarie, hvor der er kvæghold. Der er transport af dyr imellem de tre ejendomme. Ingen af disse ejendomme er dog hinandens forudsætning, men kan hver for sig ses som et selvstændigt husdyrbrug.

Bornholms Regionskommune vurderer, at der er en vis driftsmæssig sammenhæng med ansøgers andre husdyrbrug Tornegård og Fredensminde, som ejes af ansøger, idet der flyttes dyr mellem ejendommene. Ved vurderingen af, om der i denne sammenhæng er samdrift med andre husdyrbrug, lægger Miljø- og Fødevarerklagenævnet bl.a. vægt på, hvorvidt det er muligt at beregne miljøpåvirkningen for hver husdyrproduktion for sig.

Det er Bornholms Regionskommunes vurdering, at Vestregård vil kunne drives uafhængigt Tornegård og Fredensminde, og det vurderes, at miljøpåvirkningen fra Vestregård kan adskilles fra de andre ejendomme. Bornholms Regionskommune vurderer derfor, at der ikke er samdrift i miljømæssig forstand mellem Vestregård og ejers andre husdyrbrug. Denne tilladelse skal derfor kun omfatte husdyrbruget på Vestregård.

Tilladelsen meddeles på nedenstående vilkår, som der henvises til i de relevante afsnit under "kommunens vurdering" i miljøredegørelsen. Vilkårene er krav, som stilles for at fastholde forudsætningerne for tilladelsen, og som er med til at sikre, at der ikke opstår væsentlig virkning på miljøet eller væsentlige gener.

Husdyrbruget skal altid leve op til de generelle regler for husdyrbrug og håndtering af husdyrgødning fastsat i love og bekendtgørelser, også selv om disse regler måtte være skærpende i forhold til denne godkendelse.

Tilladelsen indeholder desuden vilkår, som skal sikre, at Bornholms Regionskommune holdes informeret om ændringer i ejerforhold eller hvem, der er driftsansvarlig for husdyrbruget. Da kommunen skal vurdere om evt.

planer om ændringer på husdyrbruget udløser krav om tillæg til tilladelsen, stilles desuden vilkår om anmeldelse før igangsætning.

2.1.1 Indretning og drift

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse, og med de ændringer, der fremgår af tilladelsens vilkår.
2. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
3. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne tilladelses vilkår.

2.1.2 Information om ændringer

4. Ændringer i ejerforhold eller hvem, der er ansvarlig for driften, skal meddeles til tilsynsmyndigheden (Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid) senest 1 måned efter, at ændringen er sket.
5. Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til tilladelsen, skal anmeldes til kommunen inden gennemførelsen. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændringer/udvidelse kan ske inden for rammerne af denne tilladelse.

2.1.3 Produktionsarealets størrelse i m², staldsystemer, dyretyper (+ evt. teknologi)

6. Dyretypen, staldsystemet og produktionsarealet skal være i overensstemmelse med angivelserne i nedenstående skema:

Staldafsnit	Dyretype Staldsystem/gødningstype	Produktionsareal (m ²)
Stald 1 (D1)	Flexgruppe: Alle kvæg Dybstrøelse	182
Stald 2 (D2)	Flexgruppe: Alle kvæg Dybstrøelse	304
Stald 3 (D3)	Flexgruppe: Alle kvæg Dybstrøelse	182
Stald 4 (farestald 2)	Flexgruppe: Alle kvæg Dybstrøelse	122
Stald 6 (D7)	Flexgruppe: Alle kvæg Dybstrøelse	304
Stald 7 (D8)	Flexgruppe: Alle kvæg Dybstrøelse	304
Stald 8	Flexgruppe: Alle kvæg Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	492
Stald 9 (Løbe- og drægtighedsstald)	Flexgruppe: Alle kvæg Sengestald med fast gulv	1052
Stald 10	Flexgruppe: Alle kvæg Sengestald med fast gulv	840
Stald 11 (Poltestald)	Flexgruppe: Alle kvæg Dybstrøelse	567
Fårestald	Flexgruppe: Får og geder	100
Stald 10 Udendørs areal ved foderbord	Flexgruppe: Alle kvæg Sengestald med fast gulv	195

Opbevaringsanlæg til husdyrgødning (gødningstyper og m² overfladeareal)

7. Gødningstype, miljøteknologi og overfladeareal skal være i overensstemmelse med angivelserne i nedenstående skema:

Lager	Miljøteknologi	Gødningstype	Overfladeareal (m ²)
Gyllebeholder 1	Naturligt flydelag	Flydende	532
Gyllebeholder 2	Naturligt flydelag	Flydende	381
Gyllebeholder 3	Naturligt flydelag	Flydende	381
Gyllebeholder 4	Naturligt flydelag	Flydende	381
Ialt			1675

2.1.4 Gyllehåndtering og håndtering af dybstrøelse

8. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder til rådighed for husdyrbruget.
9. Egenkontrol. Der skal føres en logbog, hvori følgende registreres:
- Tidspunkter og angivelse af stalde for direkte udbringning af dybstrøelse.
 - Faktura fra biogasanlæg eller internt regnskab fra driften, som dokumenterer afhentning/udbringning af dybstrøelse, skal opbevares sammen med logbogen på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

2.1.5 Støjklider

10. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne, dvs. al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel, må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Ugedag	Tidspunkt	Støjniveau, dB(A)	Referencetid
Mandag-fredag	Kl. 07.00-18.00	55	8 timer
Lørdag	Kl. 07.00-14.00	55	7 timer
	Kl. 14.00-18.00	45	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45	8 timer
Alle dage	Kl. 18.00-22.00	45	1 time
	Kl. 22.00-07.00	40	½ time
Spidsværdi	Kl. 22.00-07.00	55	

11. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i kolonnen referencetid angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.
12. Virksomheden skal for egen regning dokumentere, at støjvilkårene overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i

husdyrbrugets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklider kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

13. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at grænseværdierne ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

2.1.6 **Vilkår vedr. støv**

14. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal.

2.1.7 **Vilkår vedr. skadedyr**

15. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Århus Universitet, Institut for Agroøkologi, der vedligeholder Skadedyrsguiden (www.dpil.dk). Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende.
16. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand og rimelig orden for at forhindre gode leveduligheder for rotter. Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper.

2.1.8 **Vilkår vedr. oplag af olie**

17. Olie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
18. Beholdere til opbevaring af olieprodukter skal stå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag og som minimum være overdækket med et halvtæg.
19. Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
20. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

2.1.9 **Vilkår vedr. oplag af affald**

21. Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald.
22. Affald skal opbevares og bortskaffes efter Bornholms Affaldsbehandlings affaldsregulativer.
23. Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen. Der gælder dog særlige regler for haveaffald, se Bornholms Affaldsbehandlings affaldsregulativer.
24. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

2.1.10 **Vilkår vedr. lugt**

25. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Bygninger, anlæg og omgivelser skal renholdes således at lugtgener begrænses mest muligt for de omkringboende.
26. Driften må ikke give anledning til væsentlige lugtgener uden for ejendommens areal. Hvis der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for tilladelsen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal gennemføres lugtreducerende tiltag.

2.1.11 **Vilkår vedr. uheld og risici**

27. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: 112 eller Bornholms Politi, tlf.: 5690 1448.
28. Der skal foreligge en beredskabsplan for Vestregård, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være tilgængelig for medarbejderne på husdyrbruget og skal opdateres, så oplysningerne i den altid er relevante og retvisende.
29. Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare for forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.

2.1.12 **Vilkår vedr. ophør**

30. Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare for forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.

2.2 **Gyldighed – udnyttelse og bortfald**

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelses **meddelelse (dvs. den x. xxxx 2029)**, jf. § 59 a i husdyrbrugloven. Hvis en del af tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder tilladelsen for denne del. Da denne godkendelse omfatter byggeri, anses den for udnyttet, når det konstateres, at det tilladte faktisk er gennemført inden fristens udløb, jf. § 50 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Hvis den udnyttede tilladelse efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste tre år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Hvis tilladelsens vilkår ikke efterleves, eller de øvrige forudsætninger for tilladelsen ikke er opfyldt, kan dette medføre, at hele eller dele af tilladelsen bortfalder.

2.3 Retsbeskyttelse

Med denne tilladelse følger 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40, stk. 1 i husdyrbrugloven. Dato for retsbeskyttelsens udløb er den xx 2031.

Ikke IE-husdyrbrug, der godkendes efter lovens § 16 a, stk. 1, eller tillades efter § 16 b, skal ikke revurderes. Dog kan tilsynsmyndigheden i henhold til husdyrbruglovens § 39 meddele påbud om, at der skal gennemføres bestemte foranstaltninger, hvis husdyrbruget medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening, eller nedlægge forbud mod fortsat drift, hvis forureningen ikke kan nedbringes. Påbud eller forbud efter § 39 må ikke meddeles, før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af tilladelsen.

2.4 Offentlighed

Naboorientering og partshøring

Bornholms Regionskommune har i henhold til offentlighedsproceduren i husdyrbruglovens § 55 den 13. februar 2023 foretaget en annoncering vedrørende modtagelse af ansøgning om §16a miljøgodkendelse til Vestregård. Ansøgningen er fremlagt i offentlighøring i perioden 13. februar til 27. februar 2023 ved annoncering på www.brk.dk.

Som følge af denne annoncering modtog regionskommunen ingen skriftlige henvendelser

Udkast til afgørelse om § 16 a miljøgodkendelse til Vestregård blev desuden sendt i partshøring til ansøger og dennes konsulent samt til ejere og lejere af boliger, der ligger inden for konsekvenszonen for lugt beregnet i husdyrgodkendelse.dk til 494 meter fra et vægtet lugtcentrum for staldene. Desuden er udkastet sendt til ansøger og dennes konsulent, samt Bornholms Museum forud for afgørelsen, da de berøres af de ansøgte ændringer på husdyrbruget.

Der blev givet en frist på 6 uger fra den 16. marts til den 27. april 2023 til at kommentere udkastet. Kommunen modtog xx skriftligt bemærkning, som kan ses i bilag w.

Offentliggørelse

Tilladelsen er den xx 2023 offentliggjort på Bornholms Regionskommunes hjemmeside www.brk.dk/Indflydelse-Politik/Hoeringer

Samtidig er en række lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, som har anmodet om underretning i henhold til husdyrbruglovens §§ 61 eller 62, samt klageberettigede myndigheder, organisationer og råd blevet orienteret om afgørelsen.

2.5 Klagevejledning

Bornholms Regionskommunes afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af afgørelsens adressat og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Endvidere kan en række myndigheder og råd samt lokale og landsdækkende foreninger og organisationer klage over visse afgørelser.

Klagefristen udløber den xx 2023, dvs. 4 uger fra den xx 2023, hvor afgørelsen er annonceret på regionskommunens hjemmeside.

Hvis du ønsker at klage over afgørelsen, skal du sende klagen digitalt gennem Miljø- og Fødevareklagenævnets klageportal, inden klagefristen udløber. Links til klageportalen findes på hjemmesiden for Nævnenes Hus <https://naevneneshus.dk> eller på www.borger.dk eller www.virk.dk. Du logger på klageportalen med NemID. Klagen skrives direkte i klageportalen, og det er muligt at vedhæfte dokumenter til klagen. Klagen sendes gennem klageportalen til Bornholms Regionskommune, som videresender den til Miljø- og Fødevareklagenævnet med den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Du får besked om videresendelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Bornholms Regionskommune via klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen, med mindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Bornholms Regionskommune. Kommunen videregiver din anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om du kan fritages.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den klageberettigede indbetaler et gebyr på 900 kr. (private) og 1.800 kr. (virksomheder og organisationer) til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker online i forbindelse med indgivelse af klagen via klageportalen. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af klagefristen, afvises klagen.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- Klager får helt eller delvist medhold i klagen
- Klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet
- Klager ikke er klageberettiget
- Klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence

En eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

FORSLAG

3 BELIGGENHED OG LANDSKABELIGE FORHOLD

I dette afsnit beskrives og vurderes det ansøgte i forhold til faste afstandskrav (naboer, vandforsyning, vandløb og søer, offentlig vej m.v.) samt husdyrbrugets beliggenhed i forhold til bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger, beskyttet natur m.v. Desuden beskrives og vurderes husdyrbrugets placering i landskabet i forhold til de landskabelige værdier og kommuneplanens retningslinjer.

3.1 Bygninger og faste afstandskrav

Beskrivelse

Vestregård er igennem mange år blevet drevet med svineproduktion. Vestregård og naboejendommen Tornegård, hvor der er malkekøer med opdræt, fik samme ejer for ca. 5 år siden. Køerne er opstaldet Tornegård, og staldene på Vestregård bliver brugt til opdræt.

Ansøger ejer også Fredensminde, Præstegaden 8, 3751 Østermarie med mælkekvæg og opdræt.

Bygningerne på Vestregård

Farestald 1

Farestald 1 er alene med i ansøgningens 8-års drift. Den har været brugt som farestald til søer, og har ikke været i brug til opstaldning af kvæg.

Stald 10

I ansøgt drift og i nudrift er stalden en sengestald med fast gulv. I 8-års drift er det en stald til løsgående søer med dybstrøelse og spalter.

Der er et udendørs areal med foderbord, som opdrættet har adgang til permanent.

Stald 1, 2 og 3

I ansøgt drift og i nudrift er alle tre stald indrettet til kvæg og med dybstrøelse. Stald 1 og 3 med enkeltbokse til kalve. Stald 2 med fælles bokse til kalve.

I 8-års drift var staldene indrettet til individuel opstaldning af søer i bokse med delvis spaltegulv.

Stald 4, 6, 7 og Farestald 2

I ansøgt drift benyttes stald 4, 6 og 7 til kvæg på dybstrøelse. Stald 4 med enkeltbokse til kalve. Stald 4 var ikke i brug i nudrift, og er derfor "ny stald" i ansøgt drift. Stald 6 og 7 med fællesbokse til opdræt.

I nudrift var stald 6 og 7 godkendt til kvæg og sengebåse med fast gulv.

I 8-års drift var Farestald 2 og stald 4 indrette med kassestier til søer på delvis spaltegulv. Stald 6 var indrettet til individuel opstaldning af søer i bokse på delvis spaltegulv. Stald 7 var indrettet til drægtige søer, polte og orner, og med gulvtypen "fuldspaltegulv, slagtesvin".

Stald "Smågrise + slagtesvin" er kun delvis med i ansøgt drift og nudrift, nemlig som "Farestald".

I ansøgt drift og nudrift er den vestlige ende af stalden indrettet til får og geder på dybstrøelse.

I 8-årsdrift var gulvtypen dels "Drænet gulv og spalter (50/50)" til smågrise, og dels "Drænet gulv og spalter (33/67)" til slagtesvin.

Stald 8 og 9

Stald 8 har tidligere været maskinlænge, og er alene med i ansøgt drift. Stalden indrettes med sengebåse og fast drænet gulv, og er "ny stald".

Stald 9 er både i nudrift og ansøgt drift indrettet til kvæg med sengebåse og fast gulv. 8-års drift var stald 9 indrettet med individuel opstaldning af søer i bokse på delvis spaltegulv.

Stald 11 og 11 ekstra

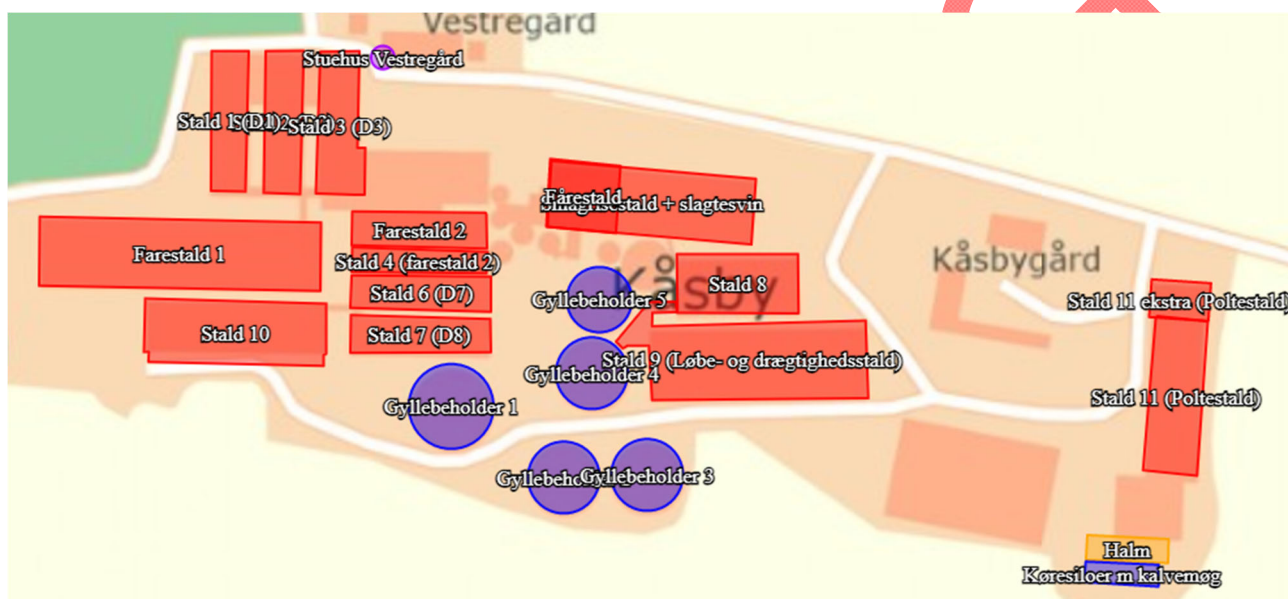
Stald 11 er i ansøgt drift indrettet med fælles bokse og dybstrøelse. I nudrift er stalden tilladt med sengebåse og fast gulv. I 8-års drift er stalden indrettet til slagtesvin på fast gulv. I nudrift og i ansøgt drift er stald "Stald 11 ekstra" med i drift.

I nu drift er stald "Stald 11 ekstra" indrettet med sengebåse med fast gulv. "Stald 11 ekstra" er ikke med i ansøgt drift.

Produktionsareal stald 11, ansøgt drift 567 m²

Produktionsareal, nudrift 567 m² (stald 11) + 150 m² (stald 11 ekstra)

Produktionsareal, 8-års drift: Stald 11 (Poltestald) 95% af 775 m² = 736 m². Stald 11 ekstra (Poltestald) 80% af 212 m² = 170 m².



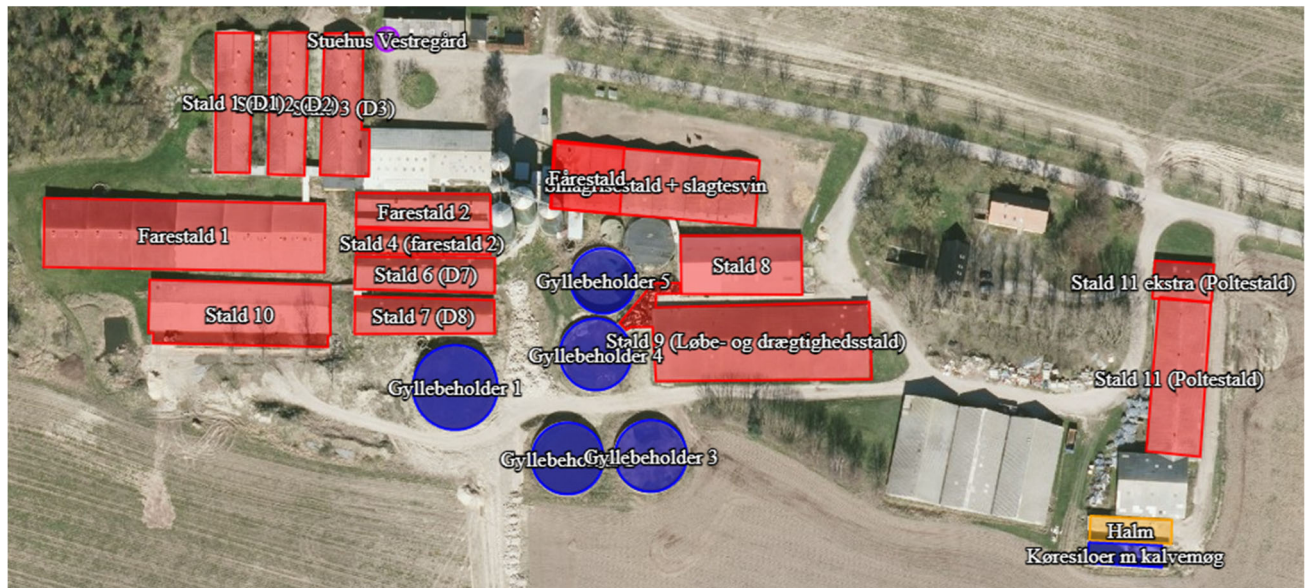
Der er ikke ensilagepladser i brug til ensilage på Vestregård. Men der er to ældre ensilagesiloer syd for stald 11, hvor der opbevares kalvemøg og halm. Ensilage til foder opbevares på Tornegård, og transporteres via privat vej imellem Tornegård og Vestregård.

Adgangsvejen til Vestregård sker fra Borrelingsvej ad en 500 meter lang privatvej. Arbejds kørsel mellem Vestregård og Tornegård sker ad en 400 m lang privatvej mellem Vestregård og Tornegård.

De interne transportveje er indtegnet på situationsplanen.

Der er ikke udendørs lys på Vestregård.

Nærmeste private drikkevandbrønd ligger i Vestregårds have, nord for stuehus og staldbygninger. Vestregård-forsynes med vandværksvand fra Vang Vandværk. Vang Vandværk ligger ca. 2,7 km nord for Vestregård. Der er flere vandværksboringer ved Vang, og mange boringer 2-4 km nordøst for Vestregård.



Figur 1: Indretning af produktionsanlæg på Vestregård . Kilde: Ansøgningsmaterialet.

Afstandskrav i henhold til §§ 6, 7 og 8 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning

Husdyrbruglovens krav til mindsteafstande til nabobeboelser, boligområder, vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed, egen beboelse og skel gælder udover ved etablering også ved udvidelse og ændring af stalde og gødningsopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening.

Opmålingerne, som fremgår af nedenstående Tabel 1 og Tabel 2, er derfor foretaget til nærmeste staldafsnit, da ansøgningen omfatter mulighed for at ændre mellem produktion af malkekvægsopdræt i flere staldafsnit, hvilket kan betyde en ændring i bl.a. lugt- og ammoniakemissionen. Tilsvarende er afstande til kategori 1- og kategori 2-natur målt til nærmeste staldbygning. Emissionsberegningerne er foretaget fra centrum af de enkelte staldafsnit og gødningslagre og til naturområdet.

Vestregård ligger i det kuperede landbrugsland nord for Hasle, og syd for Vang, mellem Borrelyngsvej og den dramatiske vestlige kystlinje. Ca. 2 km mod sydøst ligger landsbyen Rutsker, ca. 5 km mod nordøst ligger Olsker, og ca. 500 m mod vest ligger det lille gamle fiskersamfund Teglkås.

Ca. 3 km km mod nord, lidt nord for Vang, starter det værdifulde Natura 2000-område N 184 "Hammeren og Slotslyngen", som indeholder overdrev og andre habitat-naturtyper. Inden for området findes flere ammoniakfølsomme naturtyper bl.a. § 3 beskyttede heder og overdrev. Disse naturtyper er omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7, stk. 1, nr. 1.

Nærmeste ammoniakfølsomme naturområde beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder, beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og dermed omfattet af § 7, stk. 1, nr. 2, er et overdrev på over 2,5 ha beliggende ved Tuleborg, ca. 1700 m N for Vestregård. Yderligere beskrivelse og vurdering af beliggenheden ift. ammoniakfølsom natur findes i afsnit 7.

Der bygges ikke nye bygninger på Vestregård, som er godkendelsespligtige. Stalde til kvæg indrettes i staldbygninger, hvor der tidligere har været opstaldet svin. Derudover indrettes en tidligere ladebygning til opstaldning af kvæg. Der er derfor ikke tale om, at der kommer nye bygninger i landskabet. Produktionsarealet findes i eksisterende bygninger, og der sker derfor ikke ændringer, som har landskabelig betydning.

Staldanlægget består af mange mindre bygninger, og 5 mindre gyllebeholdere. Bygningerne og gyllebeholdere ligger i tæt tilknytning til hinanden, og som en samlet enhed. Der er velvoksne vejtræer på begge sider af den lange privatvej, to haver med beplantninger, og enkelte træer ved staldbygningerne. Vest for Vestregård er et større skovområde. Vestregård ligger derfor afskærmet ift indkig fra vest delvis fra nord og øst. Der er ikke

beplantet mod syd, hvor nabo direkte mod syd er Tornegård, som også ejes af ansøger. Desuden ligger der et par naboer ca. 400-500 m sydvest for Vestregård, som har et skråt indkig til staldbygninger og gyllebeholdere på Vestregård.

Vestregård ligger for enden af en lang privatvej, og med god afstand til naboer og fordipasserende.

De nærmeste naboer uden for samlet bebyggelse er Udmarksvej 18, Teglkåsvej 76 og 82. (uden landbrugspligt), som er beliggende henholdsvis 391 meter, 406 meter og 527 meter fra nærmeste staldbygning på Vestregård.

I området omkring Vestregård er Teglkås, ca. 400 m vest for Vestregård, nærmeste område udlagt i lokalplan til boligformål. Ca. 1500 m sydøst for Vestregård er et område med vindmøller udlagt som "Tekniske anlæg og trafik anlæg" i lokalplan. I Vang, ca. 2,3 km nord for Vestregård er udlagt lokalplaner til bolig- og sommerhusformål.

Tabel 1. Afstandskrav og faktiske afstande, jf. husdyrbruglovens § 6 og § 7

Målepunkt	Afstande til nærmeste staldbygning	Afstande til nærmeste gødningslager	Afstandskrav (jf. § 6 og § 7 i husdyrbrugloven)
Eksisterende eller ifølge kommuneplannens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde Vang – eksisterende byzone	2350 m	2425 m	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål o. lign. Teglkås, samlet bebyggelse	536	613	50 m
Nabobeboelse Udmarksvej 18	391	461	50 m
Nabobeboelse Teglkåsvej 82	406	499	50 m
Nabobeboelse Teglkåsvej 76	527	604	50 m
Ammoniakfølsomme naturtyper inden for internationale naturbeskyttelsesområder (§ 7, stk. 1, nr. 1) Overdrev i Natura 2000-området "Hammeren og Slotslyngen"	2832	2894	10 m
Ammoniakfølsomme naturtyper uden for internationale naturbeskyttelsesområder (§ 7, stk. 1, nr. 2) Overdrev ved Tuleborg	1671	1745	10 m

Tabel 2. Afstandskrav og faktiske afstande, jf. husdyrbruglovens § 8

Målepunkt	Afstande til nærmeste staldbygning	Afstande til nærmeste gødningslag	Afstandskrav* (jf. § 8 i husdyrbrugloven)	Bemærkninger
Ikke almene vandforsyningsanlæg Enkeltindvinder eller markvandsboring	36	113	25	DGU nr. 244.551 – privat drikkevandsforsyning,
Almene vandforsyningsanlæg Vandværksboring	2674	2736	50	Vang Vandværk DGU nr. 244.622
	2823	2898	50	Vang II DGU nr. 244.486
	2775	2848	50	Vang III DGU nr. 244.272
Vandløb og dræn	108	192	15	Vestergård bæk, vest for Vestregård
Søer > 100 m ²	361	435	15	Sø, NØ I, § 3 beskyttet sø syd for Højegård og Askebæk
Offentlig vej og privat fællesvej	287	298	15	Borrelyngsvej, øst for Vestregård
Levnedsmiddelvirksomhed	Mere end 25 m	Mere end 25 m	25	-
Beboelse på ejendommen	7	96	15	Nærmeste bygninger er eksisterende stalde
Naboskel	195	169	30	Skel mod syd, Tornegård

* Minimumsafstand skal overholdes til husdyr- og gødningsopbevaringsanlæg, hvor ændringer bevirker forøget forurening

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune konstaterer, at stald- og gødningsanlæggene overholder de krævede mindsteafstande til nabobeboelser og beboelsesområder, ammoniakfølsom natur, vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på ejendommen og naboskel.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. afstandskrav.

3.2 Bygge- og beskyttelseslinjer og placering i landskabet

Beskrivelse

Bedriften består af ejendommene Vestregaard og Kaasbygård. De to ejendomme fremstår som en samlet enhed pga. den tætte beliggenhed til hverandre. Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter det samlede anlæg på Vestregaard og Kaasbygård, da de miljømæssige påvirkninger fra ejendommene ikke kan skelnes fra hverandre. De to ejendomme har endvidere samme ejer. Herefter omtales anlægget samlet set som Vestregaard.

Landskabeligt er Vestregård placeret for enden af en privatvej, som munder ud i Borrelyngvej, som ligger vinkelret på Vestregårds privatvej. Borrelyngvej er en offentligvej. Vestregårds stuehus er placeret mod nord og omgivet af en nordvendt have. Øst for Vestregård ligger Kåsbygård, hvor der også er et stuehus med tilhørende have. De to gårde ligger på hver sin matrikel, men er i praksis samme bedrift.

Vestregård ligger i et morænelandskab fra sidste istid. Grundfjeldshorsten begrænses ved kysten mod vest og nord af stejle klippesider. Som det eneste sted i landet kommer det urgamle grundfjeld frem i overfladen på det nordlige Bornholm – 2-3 km nord for Vestregård. Vang- og Hammergranitten gav tidligere grundlag for brydning af granit, og forarbejdning af granitten til bl.a. vej- og byggemateriale. Nu er disse områder, bl.a. Ringebakkerne syd for Vang, fredede.

Terrænet stiger med over 20% fra Hasle syd for Vestregård, og til Hammeren på Bornholms nordspids. Vestregård ligger i et åbent og kuperet landskab, som er præget af marker og landbrug, og som historisk kan været agerland.

Staldanlægget består af mange mindre bygninger, og 5 mindre gyllebeholdere. Bygningerne og gyllebeholdere ligger i tæt tilknytning til hinanden, og som en samlet enhed. Der er velvoksne vejtræer på begge sider af den lange privatvej, to haver med beplantninger, og enkelte træer ved staldbygningerne. Vest for Vestregård er et større skovområde. Vestregård ligger derfor afskærmet ift. indkig fra vest delvis fra nord og øst. Der er ikke beplantet mod syd, hvor nabo direkte mod syd er Tornegård, som også ejes af ansøger. Desuden ligger der et par naboer ca. 400-500 m sydvest for Vestregård, som har et skråt indkig til staldbygninger og gyllebeholdere på Vestregård. Der er en del træer i skellet mellem Tornegård og Vestregård.

Vestregård ligger forholdsvis lavt i landskabet, og som en del af en lang landskabslinje vinkelret på Borrelyngvej, som udgøres af privatvej med vejtræer + Vestregård + langstrakt skov inkl. Vestergård bæk, som går helt ud til kysten ved Teglkås.

Vestregårds gylletanke er placeret imellem staldbygningerne, og umiddelbart syd for staldbygningerne. Den vestlige del af ejendommen grænser op til en skovbeplantning, mens ejendommen mod syd og nord grænser op til åbne marker. Mod øst grænser Vestregård op til marker og dernæst Borrelyngsvej, som forbinder Hasle og Allinge-Sandvig i nord-syd gående retning. Landskabet omkring Vestregård er et landbrugslandskab, som er karakteriseret ved en blanding af store åbne marker i omdrift, mindre ejendomme, og spredte levende hegn. Vestregård knytter sig til en landskabslinje, som går vinkelret på kystlinje og Borrelyngsvej, og som udgøres af skoven vest for Vestregård, anlægget ved Vestregård, og den lange privatvej øst for Vestregård med vejtræer på begge sider. Vestregårds størrelse er på denne måde nedtonet, og integreret i landskabet.



Figur 1. Luftfoto af Vestregård. Kilde: Skårfoto, som indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering -foto fra 10. maj 2021.#

Stuehuset på Vestregård er af nyere dato, og ligger i tilknytning haven, og nord for staldbygningerne. Staldbygningerne er bygget af flere gange.

Stald 1-2-3: Gråt eternittag, facade af gule sten, 20 grader taghældning.

Stald 4: Gråt eternittag, facade af gule sten, 20 grader taghældning.

Stald 6: Gråt eternittag, facade af gule sten, 20 grader taghældning.

Stald 7: Gråt eternittag, facade af gule sten, 20 grader taghældning.

Stald 8: Gråt eternittag, facade af gule sten og med træ i gavl, 20 grader taghældning.

Stald 9: Gråt eternittag, facade af gule sten, 20 grader taghældning.

Stald 10: Gråt eternittag, facade af grå-grønne plader, 20 grader taghældning

Stald 11: Gråt eternittag, facade af gule sten, 20 grader taghældning.

Byggelinjer, mv

Naturbeskyttelsesloven indeholder en generel beskyttelse af en række markante landskabselementer. Naturbeskyttelsesloven indeholder desuden forbud mod at ændre tilstanden indenfor de beskyttede naturtyper (§3 områder), herunder bebyggelse af arealerne. Museumsloven indeholder et forbud mod ændring af sten- og jorddiger samt selve fortidsmindet.

Kirkebyggelinie:

Nærmeste kirkebyggelinie er udlagt omkring Ruts Kirke, som er beliggende ca 1800 m øst for Vestregaard

Skovbyggelinie:

Hovedparten af produktionsanlægget er beliggende indenfor skovbyggelinie. Det samme gælder den nye stald. Driftsbygninger må dog godt bygges inden for skovbyggelinjen, så det har i dette tilfælde ingen betydning.

Fortidsmindebeskyttelseslinie:

Nærmeste fortidsminde omfattet af fortidsmindebeskyttelseslinie er en røse ca 685 m nordøst for anlægget. Ca 630 m syd for er en gravhøj.

Strandbeskyttelseslinie:

Strandbeskyttelseslinien er lokaliseret ca 100 m vest for anlægget.

Søbyggelinie:

Nærmeste sø omfattet af søbeskyttelseslinje er Knarremosen ca 2300 m øst for anlægget.

Beskyttede jord- og stendiger:

Der forefindes flere stendiger i skovområdet vest for anlægget. Det nærmeste er beliggende ca 100 m fra nærmeste staldbygning.

Fredede områder:

Nærmeste fredede område er Ringebakkerne. Denne landskabsfredning er lokaliseret ca 830 m nord for Vestregaard.

Kulturmiljøområde:

Nærmeste kulturmiljøområde er området omkring Helligpeder og Tegnkås. Dette område er beliggende ca 250 m vest for Vestregaard. Mod øst findes kulturmiljøområdet Fuglesangen Jydegård. Dette er lokaliseret ca 300 m mod øst.

Beskyttede naturområder (§3 områder):

Indenfor 1000 m af ejendommen findes to mindre overdrevsområder. Disse er lokaliseret mod nordøst. Nærmeste hedeareal er lokaliseret ca 1,6 km mod øst. Der er 3 engarealer indenfor 1000 m. Nærmeste engareal er lokaliseret mod nordøst. Der er ingen moser indenfor 1000 m. Ved kysten vest for anlægget forefindes en strandeng. Der er to §3 beskyttede vandløb indenfor 1000 m af ejendommen. Mod nord Askebæk og mod sydøst Kæmpeå. Endelig er der 4 vandhuller indenfor 1000 m. Den nærmeste er beliggende ved engarealer nordøst for anlægget.

Habitatområde:

Nærmeste habitatområde er "Hammeren og Slotslyngen" mod nord.

Kommuneplan 2020

Vestregård ligger i kystnærhedszone.

Vestregård ligger indenfor område, hvor turisme skal understøttes (område 2 "Vang, stenbrud, kyststi, sommerhusområder mm").

Vestregård ligger i område, hvor skovrejsning er uønsket.

Vestregård ligger delvis i et område med værdifulde landskaber – kaldet "Kysten nord for Hasle".



Figur 3. Vestregård med omgivelser. Kilde: Skårfoto, som indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering -foto fra 10. maj 2021. #

Alternative løsninger: Denne godkendelse omhandler eksisterende bygninger, og vurderes ikke at have væsentlig negativ indvirkning på landskab og miljø. Det vurderes ikke, at en alternativ løsning, hvor andre af Vestregårds eksisterende bygninger tages i brug, eller hvor der bygges nye staldbygninger, vil være en fordel for de landskabelige, rekreative eller miljømæssige interesser i området.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at alle bygge- og beskyttelseslinjer er overholdt i forhold til eksisterende bygninger med eksisterende og nye staldanlæg.

Det er Bornholms Regionskommunes vurdering, at etableringen af de nye staldafsnit kan ske uden at påvirke landskabet væsentligt, idet der er tale om staldudvidelse, som placeres i de eksisterende bygninger.

Bornholms Regionskommune vurderer, at projektet ikke er i strid med hensynet til de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige, geologiske eller rekreative interesser i området eller for områdets naturlokaliteter eller fortidsminder.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår til placering i landskabet.

4 HUSDYRPRODUKTION

I dette afsnit beskrives og vurderes husdyrholdets sammensætning, staldindretning inkl. ventilation og rengøring, samt produktion og håndtering af husdyrgødning, spildevand og affald.

4.1 Husdyrhold og staldanlæg

Beskrivelse

Der er søgt om udvidelse af produktionsarealet, idet der ansøges om følgende bygningsændringer mv:

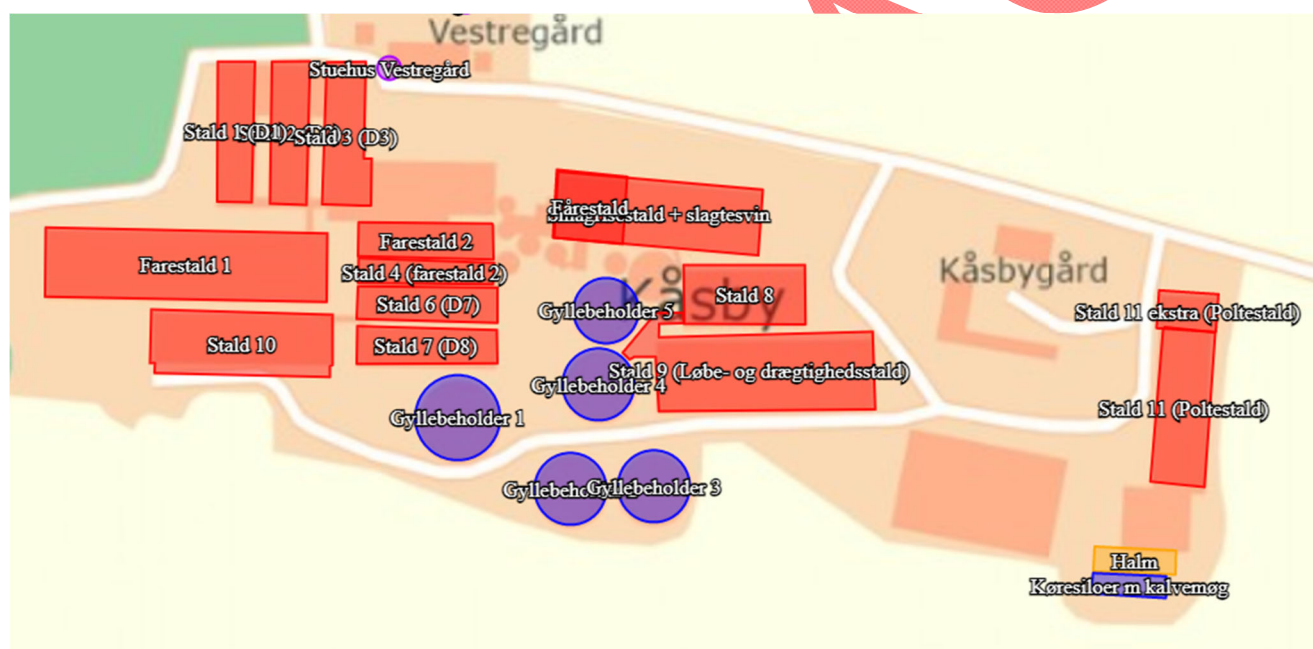
- Der ansøges om at ændre benyttelse af foderlade (stald 8) til opstaldning af kvæg på dybstrøelse
- Der ansøges om at etablere dybstrøelse til kvæg i stald 4, hvor der i 8-års drift har været opstaldet søer. Stalden har ikke været benyttet i nudrift.

Samlet set er der tale om at produktionsarealet er uændret i ansøgt drift ift. nudrift, og i ansøgt drift kun er 57% ift 8-års drift. Dvs. at produktionsarealet er blevet næsten halveret ved skiftet fra svineproduktion til mælkeproduktion

Kvægproduktion på Vestregård ønskes i forbindelse med ansøgningen ændret til flexproduktion, dvs. et fleksibelt dyrehold bestående af malkekvæg, idet ansøger ønsker fleksibilitet til at kunne skifte mellem kvægtyper uden at skulle søge kommunen om ændringer til tilladelsen³.

Dette er muligt, da alle beregninger i ansøgningssystemet foretages ud fra "worst case", dvs. ved beregning af lugt- og ammoniakemission samt BAT anvender systemet faktorerne for den dyretype og det staldsystem, der giver den højeste emission henholdsvis strengeste krav.

Figur 4. Anlægget på Vestregård. Kilde: Ansøgningmateriale



Staldindretning og ventilation

Den ansøgte produktion er skitseret i nedenstående tabel 3. De anførte dyretyper, staldsystemer og produktionsarealer er forudsætninger for den beregnede ammoniak- og lugtemission fra anlægget.

³ Den primære produktion på Vestregård vil være malkekvægsopdræt. Med denne miljøgodkendelse opnås imidlertid en godkendelse af "produktionsarealerne", dvs. staldgulve og sengebåse mv. hvor dyrene går. Herefter har man fuld frihed til at producere på produktionsarealerne, så længe de dyrevelfærdsmæssige krav overholdes. Fremadrettet skelnes der ikke mellem produktionsarealer til forskellige kvægracer, og der skelnes ikke mellem malkekøer og opdræt over 6 måneder.

Table 3. Stall types, animal holdings and production area in active operation

Staldafsnit	Staldtype	Dyretype	Miljøteknologi (NH ₃ -N effekt)	Staldstørrelse* (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal andel
Stald 1	Dybstrøelse	Flexgruppe, alle kvæg	-	472	182	39
Stald 2	Dybstrøelse	Flexgruppe, alle kvæg	-	500	304	61
Stald 3	Dybstrøelse	Flexgruppe, alle kvæg	-	572	182	32
Stald 4	Dybstrøelse	Flexgruppe, alle kvæg	-	295	122	41
Stald 6	Dybstrøelse	Flexgruppe, alle kvæg	-	447	304	68
Stald 7	Dybstrøelse	Flexgruppe, alle kvæg	-	469	304	65
Stald 8	Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	Flexgruppe, alle kvæg	-	673	492	73
Stald 9	Sengestald, fast gulv	Flexgruppe, alle kvæg	-	1657	1052	64
Stald 10	Sengestald, fast gulv	Flexgruppe, alle kvæg	-	1066	1035	97
Stald 11	Dybstrøelse	Flexgruppe, alle kvæg	-	775	567	73
Fårestald	Dybstrøelse	Får og geder	-	448	100	22
I alt	-	-	-	7.374	4.644	-

Table 4 shows the used production areas in active operation.

Table 4. Stall types, animal holdings and production area in active operation

Staldafsnit	Staldtype	Dyretype	Miljøteknologi (NH ₃ -N effekt)	Staldstørrelse* (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal andel
Stald 1	Dybstrøelse	Alle kvæg	-	472	182	37
Stald 2	Dybstrøelse	Alle kvæg	-	500	304	61
Stald 3	Dybstrøelse	Alle kvæg	-	572	182	32
Stald 4	Dybstrøelse	Alle kvæg	-	295	122	41
Stald 6	Dybstrøelse	Alle kvæg	-	447	304	68
Stald 7	Dybstrøelse	Alle kvæg	-	469	304	65
Stald 8	Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	Alle kvæg	-	673	492	73
Stald 9	Sengestald med fast gulv	Alle kvæg	-	1657	1052	64
Stald 10	Sengestald med fast gulv	Alle kvæg	-	1066	1035	97

Stald 11	Dybstrøelse	Alle kvæg		775	567	73
Fårestald	Dybstrøelse	Får og geder		448	100	22
I alt	-	-	-	7.374	4.644	-

Tabel 5 viser de anvendte produktionsarealer i 8 års drift.

Tabel 5. Staldtyper, dyrehold og produktionsareal i 8 års drift

Staldafsnit	Staldtype	Dyretype	Miljøteknologi (NH ₃ -N effekt)	Staldstørrelse* (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal andel
Stald 1	Løsgående delvis spaltegulv	Søer, golde og drægtige	-	472	450	95
Stald 2	Løsgående delvis spaltegulv	Søer, golde og drægtige	-	500	450	90
Stald 3	Løsgående delvis spaltegulv	Søer, golde og drægtige		572	515	90
Stald 4	Søer, diegivende	Kassestier. Delvis spaltegulv		295	250	85
Stald 6	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv		447	335	75
Stald 7	Slagtesvin.	Drænet gulv + spalter (33%/77%)		469	352	75
Stald 9	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv		1657	1075	65
Stald 10	Søer, golde og drægtige	Løsgående, dybstrøelse + spaltegulv		1066	799	75
Stald 11	Slagtesvin	Fast gulv		775	736	95
Farestald 2	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv		443	377	85
Farestald 1	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv		1821	1275	70
Smågrise-stald + slagtesvin	Smågrise	Drænet gulv + spalter (50%/50%)		1270	720	88
	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33%/67%)			402	
Stald 11 ekstra	Slagtesvin	Dybstrøelse, hele arealet		212	170	80
I alt	-	-	-	9999	7906	-

BAT og staldindretning

Bedriftens ansvarlige har konstant fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelig i relation til miljø og dermed ammoniak til omgivelserne. Der følges løbende op på udviklingen på staldsystemer, der giver den mindst mulige miljøbelastning. Ansøgningen og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter, og der vil løbende blive indhentet opdateret viden, med henblik på

forbedringer. Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt konstant vil blive indhentet ny og bedste viden, der gør Vestregård til en fremtidssikret virksomhed.

Alle bygninger på Vestregård er eksisterende, og er opført ifm tidligere ejeres svineproduktion. Vestregård har været drevet med et stort sohold og tilhørende smågriseproduktion. Nuværende ejer og ansøger Cruijzen Farming ApS erhvervede Vestregård med henblik på at opstalde opdræt og goldkøer af stor race fra naboejendommen Tornegård, som ansøger også er ejet af.

Der er derfor ansøgt om "Skift i Dyretype" via anmeldeordningen i 2016. Der er i forbindelse med anmeldelse "Skift i dyretype" i 2016, og tilhørende miljøtilladelse givet tilladelse til følgende gulvtyper:

Eksisterende stalde 1,2,3,6,7: Dybstrøelse. Dybstrøelse er at regne som BAT.

På grund af lovgivningen på området, og hensynet til dyrevelfærd, er der staldområder med kreaturer på dybstrøelse. Kalve har brug for et varmt og velstrøet leje, og opstaldning under forhold, som forhindrer træk og fugtige forhold. Opstaldningen skal sikre, at kalvene holder kropstemperaturen, og ikke rammes af f.eks. lungebetændelse. Småkalve producerer ikke selv tilstrækkeligt med kropsvarme, og er derfor afhængige af et varmt strøet leje. Disse betingelser opfylder enkelt- og fællesbokse med dybstrøelse. En dybstrøelsesmåtte udvikler varme efterhånden som der sker en kompostering, og er derfor velegnet til at opfylde små kalves behov. Der er pt ikke reelle alternativer dybstrøelse, når det gælder opstaldning af småkalve.

De tunge, højdrægtige køer tilbringer den sidste tid før kælvning på dybstrøelse. Det sker for at tilgodese køernes basale behov for at fjerne sig fra flokken omkring kælvning, og for at sikre de højdrægtige køer aflastning og øget opsyn. Kælvningen foregår ligeledes på dybstrøelse, som giver køerne et blødt og eftergivende underlag at kælte på som er skridsikkert.

Det bedste staldsystem til køer, som kræver aflastning før/efter kælvning, eller ifm. sygdom, er dybstrøelse. Der er kun moderat ammoniakfordampning fra en dybstrøelsesmåtte, som holdes tør med ny strøelse.

Eksisterende stalde 9, 10, 11: Sengestald med fast gulv. Da der ikke findes godkendte teknologier på teknologilisten, som kan implementeres i de eksisterende stalde (spalteskrabere er taget af teknologilisten), kan der ikke stilles BAT-krav ud over staldenes ammoniakemissionsværdi.

For stald 11 gælder, at der i 2016 blev givet tilladelse til sengestald med fast gulv, men at ejer i stedet valgte at indrette med dybstrøelse. Dette er ikke blevet meddelt BRK, da ejer ikke var opmærksom på, at det skulle meddeles. I praksis har det ikke haft nogen negativ betydning, men tværtimod en positiv betydning, da "dybstrøelse" har en lavere ammoniak-emission end "sengestald med fast gulv". Derfor anmoder vi om, at det kan imødekommes, at stald 11 har dybstrøelse i nu-drift.

Ny stald 8: er en tidligere maskinlade, som renoveres, og indrettes med fast drænet gulv med skraber og ajle-afløb, og dermed opfylder BAT.

Ny stald 4: Tidligere svinestald, som indrettes med dybstrøelse. Dybstrøelse er at regne som BAT.

Udeareal/løbegård ved stald 10: der er etableret udeareal i forlængelse af stald 10's langside. Det udendørs areal giver adgang til foderbord.

Stald 10 er en tidligere svinestald indrettet med gulvtypen "Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse + spaltegulv". I 2016 er der givet tilladelse til opstaldning af opdræt af malkekøer i sengestald med fast gulv. Stalden er indrettet med drænet gulv og ajlerille, hvor der skrubes to gange dagligt med minilæsser. Der er ikke stillet vilkår om ajlerille og skrabet. For at give god luft i stalden, og samtidig indrette stalden således at alle dyr får adgang til foderbordet, er der efterfølgende etableret et udendørs areal med foderbord. Dette areal på

ca. 195 m². Arealet skræbes med minilæsser to gange dagligt for at renholde det. Det udendørs foderbord kan ikke rationelt indrettes indeni den gamle svinestald (stald 10). Det udendørs foderbord er at regne som en del af gulvtypen "Sengestald med fast gulv".

Udendørs areal/drivgang mellem stald 8 og 9:

Stald 9 er en tidligere svinestald indrettet til "Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv". Stald 8 er tidligere maskinlænge. Stald 9 er indrettet med fast gulv, og stald 8 bliver indrettet som sengestald med fast gulv med drænet gulv med ajlerille og skraber (BAT-stald).

I stald 9 er der i 2016 givet tilladelse til opstaldning af opdræt af malkekvæg i sengestald med fast gulv. Stalden er indrettet med drænet gulv og ajlerille, hvor der skræbes to gange dagligt. Der er ikke stillet vilkår om ajlerille og skrabning.

Det udendørs areal mellem stald 8 og 9 bruges som foderbord, og kan bruges som drivgang imellem de to stalde. Opdrættet har adgang til det udendørs foderbord permanent. Det udendørs foderbord er at regne som en del af gulvtypen "Sengestald med fast gulv".

Ventilation og rengøring

Både nye (renoverede) og eksisterende stalde har naturlig ventilation. Med naturlig ventilation er der sikret et stort luftskifte, hvilket betyder at staldgulvene holdes forholdsvis tørre. Det store lugtskifte betyder ligeledes en lavere koncentration af ammoniak og lugt.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der ved opfyldelse af det stillede vilkår til maksimalt produktionsareal, dyretype og staldsystem ikke vil være væsentlige påvirkninger af omgivelserne i relation til produktionsomfanget.

Bornholms Regionskommune vurderer, at ansøger på tilfredsstillende vis har redegjort for produktionsarealet, og at produktionsareal og dyretype angivet for eksisterende stalde er i overensstemmelse med lovlig nudrift.

Der gøres opmærksom på, at på arealer, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, skal der i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen foretages effektiv rengøring efter endt ophold. Dette gælder på Vestregård f.eks. drivgange, udleveringsrum, o.lign. Rengøring skal foretages senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet (hvis dyrene dagligt har adgang på arealet, skal rengøring dog ske senest efter 4 timer).

Efter lovændring pr. 1. august 2017 reguleres husdyrhold efter stipladsmodellen. Der skal derfor ikke længere stilles vilkår til det maksimale antal dyr.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. produktionsarealets størrelse, dyretype og staldsystem samt overholdelse af god staldhygiejne.

4.2 Produktion og håndtering af husdyrgødning

Beskrivelse

Opbevaring af husdyrgødning og opbevaringskapacitet

Dybstrøelsen udbringes direkte ud fra stald, eller lægges i markstak inden udbringning.

Kalvemøg kommer i gylletank som flydelag, eller opbevares på støbt plads i tidligere ensilagesiloer syd for stald 11 på Vestregård.

Der udføres lovpligtig 10 års beholderkontrol.

Tabel 6. Data om gyllebeholdere til rådighed for produktionen på Vestregård

Lager	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Materiale	Overdækning	Byggeår	Seneste beholderkontrol
Gyllebeholder 1	2217	532	Beton	Naturligt flydelag		2019
Gyllebeholder 2	1548	381	Beton	Naturligt flydelag		2019
Gyllebeholder 3	1548	381	Beton	Naturligt flydelag		2019
Gyllebeholder 4	1548	381	Beton	Naturligt flydelag		2019
Gyllebeholder 5	1100	315	Beton	Naturligt flydelag		2019
I alt	7961					

Den samlede opbevaringskapacitet er på 7961 m³. Gyllebeholder 5 er ikke i brug i ansøgt drift og nudrift. Det giver en opbevaringskapacitet på 6861 m³ i gyllebeholderne 1-4. Gyllebeholderne skal kunne opbevare 9 måneders gødningsproduktion, svarende til en årsproduktion af gylle på ca. 6861 m³ : 9 mdr. x 12 mdr. = 9148 m³

Kommunens vurdering

Husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsætter reglerne for opbevaring af flydende husdyrgødning.

Bornholms Regionskommune gør ligeledes opmærksom på, at gyllebeholderne skal opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til bl.a. tæthed, styrke og kapacitet, så forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. Endvidere skal beholderne kontrolleres hvert 5./10. år i henhold til reglerne for kontrol af beholdere til flydende husdyrgødning og ensilagesaft.

Hvis der foretages ændringer i afløbsforholdene for tag- og overfladevand i forbindelse med gennemførelse af byggeprojektet, skal der indhentes accept fra spildevandsmyndigheden.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. produktion og håndtering af husdyrgødning.

Ressourceforbrug

I dette afsnit beskrives og vurderes det nuværende og forventede årsforbrug samt håndteringen af ressourcerne foder, vand og energi m.m. Tiltag til fremme af ressourceudnyttelsen er desuden behandlet.

4.3 Foder og foderopbevaring

Beskrivelse

Fodring:

Der fodres med en stor andel grovfoder i form af majs- og græsensilage. Der blandes fuldfoder én gang dagligt. Fuldfoderet blandes i mobil traktordreven mixervogn. Det sker på Tornegård. Grovfoderet består af græsensilage, majsensilage og evt. helsæd. Hovedparten dyrkes på bedriftens ejede og forpagtede arealer. Der tilstræbes en grovfoderprocent på ca. 50-60 % i foderrationen målt på indholdet af energi. Mængderne afhænger af dyrkningsbetingelserne, grovfoderkvaliteten og dyrkningsarealernes størrelse i det aktuelle dyrkningsår. I det omfang, markplanen tillader det, dyrkes der korn til modenhed, men det er dyrkningen af grovfoder til kreaturerne, som har 1. prioritet. Bedriften skal bruge halm til strøelse – især i dybstrøelsesarealerne. Desuden bruges en mindre mængde halm til foder. Der bliver indkøbt halm. Der praktiseres fasefodring, idet der blandes mindst tre forskellige fuldfoderblandinger: én til malkende køer, én til goldkøer og én til kvier. Foderet blandes på Tornegård, og en del af foderet bliver kørt ad privat markvej til Vestregård, hvor en stor del af goldkøer og opdræt er opstaldet. Foderblandingen består typisk af: græsensilage, majsensilage, sojaskrå, rapskager, kraftfoder, halm, mineraler, roepiller og valset korn. Sammensætningen af foderet bestemmes af prisrelationerne imellem de enkelte foderemner og årets grovfoderhøst. Fodringen præcisionsstyres vha. vejeudstyret på fuldfoderblanderen, grovfoderanalyser, foderplaner, evt. foderkontroller, kreaturerne sundhed og huld, mv. Forbruget af foder være proportional med besætningens størrelse.

Foderopbevaring:

Opbevaring af foder Hovedparten af grovfoderet bliver opbevaret på Tornegård i plansiloer på ensilagepladsen med støbt betonbund og afløb til opsamling af regnvand og evt. ensilagesaft. Grovfoder af god kvalitet lagres bedst ved ensilering på ensilageplads. Det giver en større fodereffektivitet og et mindre foderspild, og risikoen for tilledning af næringsstoffer til det omkringliggende miljø minimeres. Hvis grovfoderhøsten bliver ekstraordinær god et år, suppleres med opbevaring af ensilage i markstakke. Halm opbevares i halmfade I og II på Vestregård. Sojaskrå, rapskager og roepiller opbevares i åbne planlagre i Tornegårds foderlade. Mineraler, vitaminer og kalvefoder hjemtages i bigbags eller i mindre sække på paller og opbevares i Tornegårds foderlade.

Foderteknologi

Foderet blandes dagligt i mikservogn. Blandingen foregår på befæstet areal på Tornegård. Der anvendes fasefodring, dvs. der blandes specielle blandinger til de forskellige dyregrupper, malkende køer, goldkøer og kvier. Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden inden for kvægfodring. Der udtages analyser af grovfoderet, og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet. Fodringen afstemmes vha. foderplanen og foderkontrol, så overforsyning med protein (kvælstof) og fosfor undgås

BAT

Med den nye husdyrbruglov indførtes i 2017 den såkaldte "stipladsmodel". I stipladsmodellen inddrages den nyeste faglige viden om ammoniakfordampning (emission) fra gødningsoverfladerne, da ammoniakemissionen i højere grad afhænger af produktionsarealets størrelse end antallet af årskøer og opdræt. Dermed er ammoniakemissionen fra en stald relativt konstant uanset produktivitetsudsving. Stipladsmodellen anvendes både i forhold til fast og flydende gødning, og også lugtemissionerne fastsættes med udgangspunkt i overfladearealerne. Der indgår tillige en model for emissioner fra gødningslagre baseret på beholderens overfladeareal.

Emissionsfaktorer, der tidligere blev beregnet med udgangspunkt i antallet af dyr og dyrenes vægt eller ydelse, bliver i stipladsmodellen i stedet for fastsat som en emission pr. m² produktionsareal pr. år for forskellige

staldtyper, dyretyper og evt. miljøteknologi samt for overfladeareal og gødningstype for opbevaringsanlæg til husdyrgødning. Dermed er den fodringsmæssige styring allerede indarbejdet i husdyrbrugloven, hvorfor dette ikke vil blive gennemgået yderligere.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af omgivelserne ved den beskrevne foderhåndtering.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. foder og foderopbevaring.

Vand

Beskrivelse

Vandforbrug

Vestregård forsynes med vand fra egen brønd. Drikkevand til kreaturer er fra egen brønd, og fra vandværk, ca. 50% af hver. Vang Vandværk leverer vand til Vestregård.

Vandet bruges til drikkevand til kvæg, og evt. vask af kalvehytter. Der er vandkar i staldene i staldene.

Drikkevand:

Kreaturerne på Vestregård skal have drikkevand til rådighed i tilstrækkelige mængder. I modsat fald er dyrevelfærden i fare. Derfor spares der ikke på mængden af drikkevand. Men vandkar, drikkekopper, mv tjekkes for vandspild. Drikkevandsnormen pr år inkl. vandspild er ca. 5 m³ pr opdræt st. race.

Vask af stalde: Løsdriftsstaldene har naturlig ventilation og forholdsvis stort luftskifte. Der sker en udtørring af staldene, og temperaturen er staldtemperaturen lav - især i vinterhalvåret. Derfor er behovet for vask af staldene lille, og staldene vaskes som udgangspunkt ikke, da vand fremmer bakterievækst.

Vask af maskiner: I den planlagte drift bliver markarbejdet udført med udgangspunkt fra Tornegård, og behovet for vask af maskiner er derfor meget lille.

I ansøgt drift forventes forbruget af drikkevand at stige proportionalt med antallet af kreaturer.

Vandbesparende foranstaltninger (BAT):

Der er vandkar i løsdriftsstalden, og ved dybstrøelsesboksene. Vandkar har mindre vandspild end vandkopper og drikkenipler. Der kontrolleres dagligt for synligt vandspild, og evt. læk udbedres straks. Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild, og evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Der er grænser for, hvor meget vandforbruget kan reduceres til opdræt uden at forringe dyrenes velfærd. Der skal være tilstrækkeligt drikkevand tilgængeligt.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i forhold til god effektiv vandudnyttelse. Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af omgivelserne ved den beskrevne vandanvendelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. vandforbrug på ejendommen.

4.4 Energi

Beskrivelse

Elforbruget på Vestregård er forholdsvis lavt, fordi der er opstaldet opdræt og evt. goldkøer. Der er derfor ikke malkning og mælkekøling på ejendommen, som ellers er de store elforbrugende processer på en malkekvægs-bedrift. På Vestregård udgør belysning, transport af dyr og foder, fodring og gyllepumpning de væsentligste energiposter.

Der er naturlig ventilation i alle staldafsnit.

El

I ansøgt drift forventes elforbruget at være svagt stigende, svarende til belysning af nye produktionsarealer.

Det største el-forbrug i mælkeproduktionen stammer fra: vakuumpumpe, kompressor, vandvarmer, mælkepumpe, køl og belysning.

På Vestregård opstaldes opdræt. Derfor bruges der ikke el til malkning og køling, men stor set kun til belysning.

Belysning i staldene tændes med tænd/sluk kontakter. Der er ikke udendørs belysning på Vestregård.

Energibesparende foranstaltninger (BAT):

Staldene er naturligt ventilerede, og der er derfor ikke energiforbrug til ventilation • Ved udskiftning af lysstofrør vil der blive skiftet til LED-rør, hvor el-besparelsen matcher merudgiften. • Logistikken i forbindelse med blanding af foder på Tornegård er indrettet, så det giver færrest mulige driftstimer. Det er energibesparende at blande foderet på Tornegård, og transportere det til Vestregård, i stedet for at etablere foderlagre og foderblanding på Vestregård.

Vestregård har ikke udskiftet de almindelige lysstofrør med LED-lys. Men overvejer at gøre det ved næste reovering af belysningen. Det vil give en besparelse på 25-40% i kWh.

Elforbruget overvåges via fakturaer fra BEOF.

Kommunens vurdering

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere energiforbrug og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld.

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i forhold til godt effektivt energiudnyttelse og samtidig udnyttes mest effektivt.

Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af omgivelserne ved den beskrevne energianvendelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. energi.

4.5 Diverse hjælpestoffer

Beskrivelse

Veterinærmedicin

Medicin affald bortskaffes efter anvisning på etiket/produktblad. Medicinrester, kanyler og tom medicinemballage af glas afhentes af dyrlæge, og tom medicinemballage af plast bortskaffes som brændbart affald via afhenting af affald.

Desinfektions- og rengøringsmidler

Den vigtigste foranstaltning til god hygiejne i åbne naturligt ventilerede kvægstalde er udtørring, idet bakterie- og svampevækst hæmmes af tørre forhold. Skulle der opstå behov, bruges udtøringsmidler, f.eks. Stalosan og Staldren.

Olie og planteværn

Der er ikke spildolie på Vestregård, da olieskift på traktorer mv. foregår på værksted eller på Tornegård. Der er ikke olietanke til diesel og fyringsolie på Vestregård. Der forefindes ikke bekæmpelses- og sprøjtemidler på Vestregård.

Kommunens vurdering

For at beskytte jord og grundvand stiller Bornholms Regionskommune vilkår om opbevaring af olieprodukter. Ud fra den beskrevne håndtering og det beskudne forbrug af de nævnte hjælpestoffer vurderer kommunen, at der ved overholdelse af vilkåret og de generelle regler for brug og opbevaring ikke vil være væsentlig risiko for forurening forårsaget af anvendelsen.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. oplag af olieprodukter.

5 RESTSTOFFER

5.1 Spildevand - herunder restvand og tagvand

Beskrivelse

Der vaskes ikke maskiner på Vestregård i nudrift og ansøgt drift. Vand fra lille plansiloanlæg med kalvemøg og halm ledes til gyllebeholder.

Sanitært spildevand: der er ikke toilet og brusebad i driftsbygningerne på Vestregård.

Kommunens vurdering

Håndtering af spildevand er i Danmark omfattet af anden lovgivning end husdyrbrugloven.

Der er stillet vilkår til udarbejdelsen af en beredskabsplan, hvor der er redegjort for ejendommens afløbsforhold.

Det vurderes, at afledning af vaskevand og spildevand fra staldanlægget, samt afledning af sanitært spildevand sker efter gældende regler.

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i forhold til emissioner fra spildevand.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. produktion og håndtering af spildevand

5.2 Affald

Beskrivelse

Affald bortskaffes efter BOFA's affaldsregulativ.

Brændbart affald (emballage fra gødning, såsæd, foder, vasket emballage fra pesticider, plastik fra overdækning af ensilagestakke, mv) fragtes til Tornegård, hvor det opbevares i container, og afhentes efter behov (når container er fuld).

Evt. jernaffald fragtes til Tornegård, hvor det opbevares i container, og afhentes når containeren er fuld.

Tegl, eternitplader, isolering, malede murbrokker, imprægneret træ o. lign. afleveres til BOFA's losseplads i Rønne.

Dæk til genbrug afleveres til BOFA's indsamlingsordning til dæk.

Rene byggematerialer (sten) afleveres til BOFA.

Olie og kemikalieaffald

Der opbevares ikke spildolie og andet olieaffald på Vestregård.

Veterinærmedicin

Medicin affald bortskaffes efter anvisning på etiket/produktblad. Medicinrester, kanyler og tom medicinemballage af glas afhentes af dyrlæge (kan alternativt afleveres på apotek), og tom medicinemballage af plast bortskaffes som brændbart affald. Indtil aflevering opbevares medicinrester sammen med anden medicin i separat rum i køleskab placeret i stald 3 (D3) på Vestregård.

Animalsk affald

Antallet af døde kreaturer (både selvdøde og aflivede) er ca. 5 % årligt. Antallet af døde dyr i ansøgt drift forventes at stige proportionalt med udvidelsen.

Døde dyr afhentes til destruktion af DAKA Proteins, Buldregårdsvej 2, 3700 Rønne, og afskærms indtil da efter gældende regler, så de ikke er tilgængelige for dyr eller fugle. Afhentningspladsen ligger på Tornegård.

Kommunens vurdering

Det forudsættes, at alle typer affald på ejendommen håndteres efter de til enhver tid gældende regler samt, at bortskaffelsen sker i overensstemmelse med det kommunale affaldsregulativ for erhvervsaffald. I regulativet står bestemmelser om opbevaring og bortskaffelse af diverse typer af affald, herunder medicinrester og kanyler.

Opbevaring og bortskaffelse af døde dyr skal følge reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr. Derudover stilles vilkår om, at kadaverne skal opbevares under tæt, fast overdækning i form af kadaverkappe eller lignende.

Dokumentation for bortskaffelse af affald skal foreligge i form af f.eks. kvitteringer og fakturaer fra godkendt vognmand.

Bornholms Regionskommune vurderer, at overholdes vilkårene vedr. affald, vil affaldshåndteringen på Vestregård ikke medføre gener for omkringboende. Den beskrevne affaldsopbevaring, -håndtering og -bortskaffelse vurderes ikke at have væsentlig virkning på omgivelserne.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om, at bygningernes omgivelser skal holdes fri for affald, om opbevaring af døde dyr, om afbrænding og om dokumentation for bortskaffelse/aflevering.

6 GENER FRA HUSDYRBRUGET

I dette afsnit beskrives og vurderes de mulige gener for husdyrbrugets omgivelser ved forekomst af lugt, støj, støv, lys, skadedyr og transporter forårsaget af virksomhedens aktiviteter.








6.1 Lugt

Beskrivelse

I ansøgningskemaet er der foretaget beregninger, der viser, at de krævede lugtgeneafstande mellem Vestregård og omkringboende er overholdt – se nedenstående.

Tabel 7. Resultat af lugtberegning for ansøgt drift fra husdyrgodkendelse.dk (skema nr. 222473)

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
 Teglkåsvej 76	0	FMK	118,7	118,7	657,4	Ja	▼
 Teglkåsvej 82	0	FMK	118,7	118,7	543,6	Ja	▼
 Teglkåsvej 82	0	FMK	118,7	118,7	532,8	Ja	▼
 Udmarksvej 18	0	FMK	118,7	118,7	518,3	Ja	▼
 Teglkåsvej 76	0	NY	356,3	356,3	666,1	Ja	▼
 Hasle Markjorder	0	NY	525,7	499,4	4060,5	Ja	▼
 Vang	0	NY	525,7	525,7	2423,8	Ja	▼

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone: 494 m

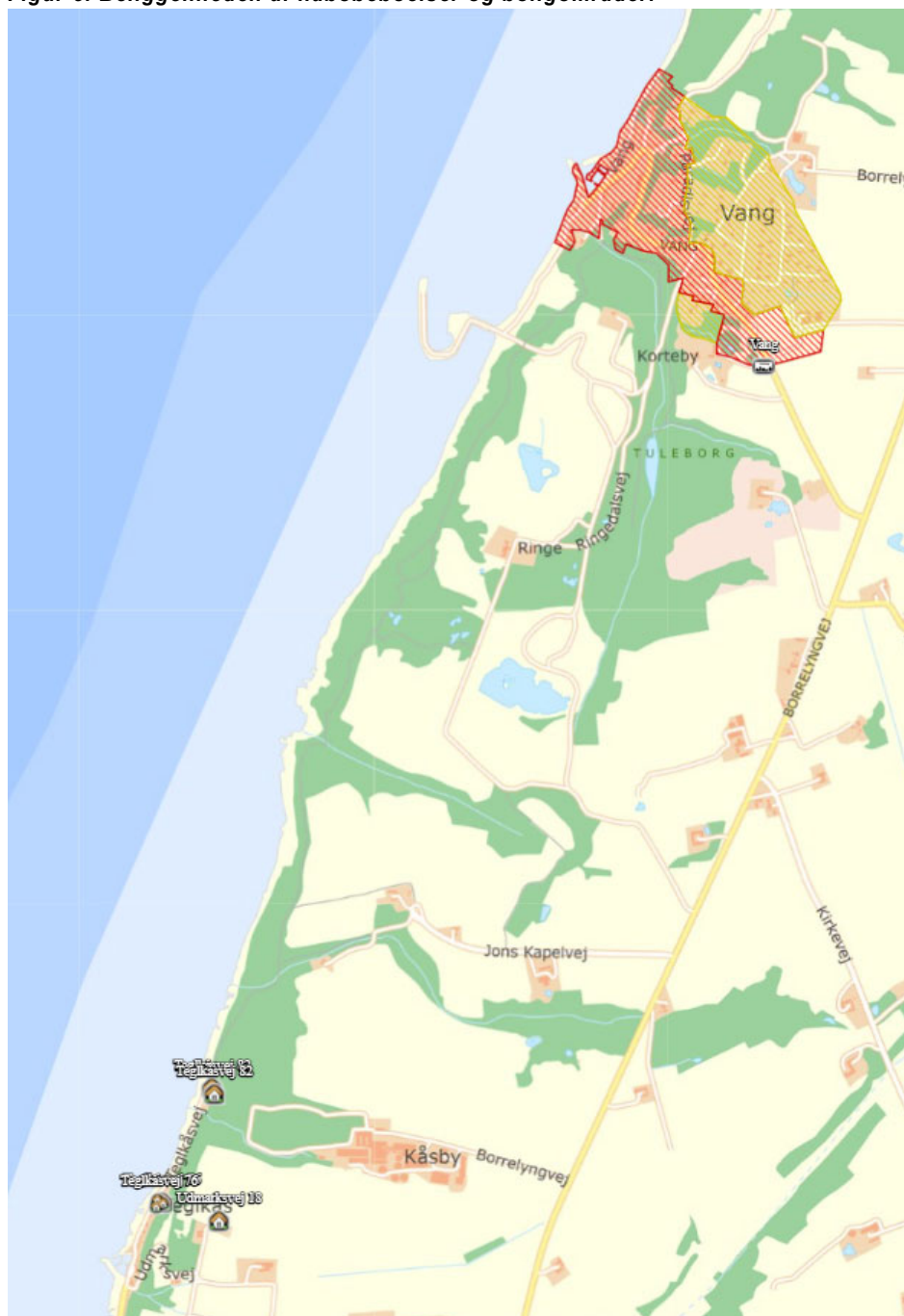
Der er foretaget beregning af lugt ift de nærmeste enkeltbeboelser Teglkåsvej 76 og 82, ca.530 - 650 m fra Vestregård, og Udmarksvej 18, ca. 510 m fra Vestregård.

Der er ligeledes lavet lugtberegning til nærmeste samlede bebyggelse ved Teglkås (Teglkåsvej 76), ca. 650 m fra Vestregård, og nærmeste byzone ved Vang, ca. 2420 m fra Vestregård, og ved Hasle, ca. 4060 m fra Vestregård.

I alle tilfælde er den vægtede gennemsnitlige afstand længere end lugtgeneafstanden, som angiver den afstand, som der mindst skal være, for at naboer, samlede bebyggelser og beboelse i byzone ikke risikere væsentlige luftgener fra Vestregård.

Beliggenheden af de omtalte boliger og områder kan ses i Figur 5.

Figur 5. Beliggenheden af nabobeboelser og boligområder.



Udbringning af husdyrgødning foregår primært om foråret. Der udbringes husdyrgødning fordelt over ca. 8-10 uger om året. En del af husdyrgødningen nedfældes eller nedbringes i jorden kort efter udspredding (til vårafgrøder og majs), hvilket minimerer lugtgenerne. Hovedparten af gyllen udbringes om foråret (februar-maj) og en mindre del om efteråret. Dybstrøelsen opbevares i køresilo syd for stald 11. En mindre del køres i markstak og udbringes herfra, eller udbringes direkte fra stald til marken.

Kommunens vurderinger

Ved udvidelse af dyrehold på Vestregård kan der forekomme lugtemission fra ejendommen. I husdyrgodkendelse.dk er lugtemissionen fra staldanlægget og de nødvendige geneafstande til forskellige typer af beboelser beregnet på grundlag af produktionsarealets størrelse i m² og de fastsatte emissionsfaktorer for dyretypen og staldsystemet.

Den primære kilde til lugt fra anlæg til dyrehold er staldlugt. Der foreligger også kun systematiske og anvendelige oplysninger til anvendelse i konkret sagsbehandling om lugtemissionen fra staldanlæg. Lugtemission fra opbevaring og udbringning af husdyrgødning indgår således ikke i lugtberegningerne. Disse emissioner reguleres gennem konkrete vurderinger og generelle regler, herunder husdyrgødningsbekendtgørelsens afstands-krav til placering af anlæg til opbevaring af husdyrgødning og krav om overdækning samt krav til metoder og tidspunkter for udbringning af husdyrgødning.

Lugtberegningen er foretaget både i forhold til Miljøstyrelsens standardiserede OML-spredningsmodel og FMK-modellen. I tabel 7 er kun vist resultatet af den beregning, der giver den længste geneafstand til omboende. Hvis der ligger andre husdyrbrug, som medfører lugtgener i det samme punkt i byzone, samlet bebyggelse eller hos nabo, skærpes kravene til geneafstanden i forbindelse med ansøgningen (kumulation). Staldafsnit, der er placeret længere væk end 120 % af geneafstanden, medtages ikke i lugtberegningen.

Af lugtberegningen ses, at lugtgenekriteriet er overholdt i forhold til alle typer beboelser. Det er således Bornholms Regionskommunes vurdering, at omkringboende ikke vil blive udsat for væsentlige lugtgener fra staldene.

Kommunen vurderer dog, at hvis der skulle opstå væsentlige lugtgener hos naboer, som ikke kunne forudses på baggrund af lugtgenekriterierne, skal der være mulighed for at løse problemet, og der er stillet vilkår herom.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om at holde god staldhygiejne samt vilkår i tilfælde af væsentlige lugtgener.

6.2 Støj og rystelser

Beskrivelse

Vedvarende støjkilder

Mekanisk ventilation er en vedvarende støjkilde. På Vestregård er der naturlig ventilation i staldene, og derfor ingen støj fra ventilatorer.

Periodiske støjkilder

Der skal efter planen ikke malkes på Vestregård, og derfor forekommer der ikke støj fra malke- og køleanlæg. Der kan forekomme støj fra til- og frakørsel af foder, dyr, mv. Disse støjkilder vil først og fremmest berøre mandskabet på Vestregård – det forventes ikke at de nærmeste naboer berøres af støj fra Vestregård. Desuden kan der forekomme støj i forbindelse med pumpning af gylle, udspredding af husdyrgødning, og ved udmugning af dybstrøelsen.

Der vil ikke forekomme støj fra tørreri, idet et sådan ikke findes på ejendommen.

Tiltag mod støjkilder

Vestregård ligger i god afstand fra naboer, og i god afstand fra offentlig vej. Derfor skønnes det, at naboer og forbipasserende har minimale eller ingen støjgener fra den daglige drift. I sæsonen vil der på Vestregård, som på andre landbrug, være større aktivitet ifm. markarbejde og høst, og derfor vil der også være flere landbrugsmaskiner på de offentlige veje, og mere støj i den forbindelse. Det vil dog for den enkelte nabo være kortvarig støj i en begrænset periode.

Der blandes foder på Tornegård, og det færdigblandede foder køres fra Tornegård til Vestregård, og udfodres her.

Afhentning/levering af egne kalve, kvier og evt. goldkøer sker hver anden uge.

I sæsonen for gyllekørsel (marts til oktober) er der periodevis støj. Det er der ligeledes, når græs- og majsafgrøden skal høstes og lægges ind i ensilagesiloerne. Det sker i maj/juni, juli/august og september/oktober, og tager 1-3 dage hver gang. Langt det meste græs- og majsensilage opbevares på Tornegård, og derfor er der begrænset kørsel ved Vestregård i forbindelse en høst af maj og græs.

Gylle- og møgspredning samt andet markarbejde bliver udført hurtigt og effektivt, således at støjen generer omkringboende i så kort tid som muligt. Til- og frakørsel begrænses ved at bruge køretøjer med stor lastkapacitet, og ved at "fylde op" (undgå at køre med halvfylde læs).

Den nærmeste nabo ligger i en afstand, så det skønnes, at støjniveauet vil være lavt.

Vestregård ligger ikke umiddelbart op ad landevej, og forbipasserende skønnes ikke at blive udsat for urimelige støjgener.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune forudsætter, at anlægget på Vestregård overholder Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser. Støjvilkårene omfatter al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel men ikke støj fra f.eks. markdriften.

Kommunen vurderer, at støj fra ejendommen ikke vil blive et problem for omkringboende og forbipasserende. Der er ikke foretaget støjberegninger, men de nærmeste nabobeboelser ligger så langt fra ejendommen, at der ikke vurderes at kunne opstå væsentlige støjgener, når de stillede vilkår overholdes.

Der vil kunne forekomme støj fra ekstern og intern transport. Transport til og fra Vestregård vurderes ikke at ville give uacceptable støjgener udover det, der må accepteres som nabo til en landbrugsejendom.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. støjgrænser og eventuel måling af støjniveauet.

6.3 Støv

Beskrivelse

I forhold til støvemission er det skønnet, at der stort set kun vil forekomme støvgener på Vestregård i forbindelse med halmhåndtering. Støv fra skimmelsvampe modvirkes ved at opbevarer halm, råvare og sækkevarer på fast bund, indendørs og tørt. Ved behov bruges der støvværn. Der vurderes ikke, at omkringboende eller forbipasserende får støvgener fra Vestregård.

I tørre år kan der dog forekomme støv fra markveje/privatveje i forbindelse med gyllekørsel. Da Vestregård ikke deler fælles privatvej, eller markveje med naboer, vurderes det ikke at blive et væsentligt problem for omkringboende.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlig støvudvikling som følge af udvidelsen af kvægholdet. Der stilles dog et vilkår om støvgener, så alle aktiviteter på ejendommen, herunder levering af råvarer, flytning af dyr og udbringning af husdyrgødning, kan planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. støvgener.

6.4 Lys

Beskrivelse

Belysning i ansøgt drift vil begrænse sig til arbejds- og opsynslys, d.v.s. at staldene vil være oplyst formiddag og eftermiddag ca. et par timer pr. gang, i forbindelse med fodring og håndtering. Desuden vil lyset blive tændt ved opsyn om aftenen, og ved f.eks. dyrlægebesøg. Om vinteren vil der være et behov for kunstigt lys i disse perioder, mens der om sommeren kun vil være behov for kunstigt lys på "mørke" dage. Det betyder, at om sommeren vil behovet for lys dækkes af naturligt lys på solrige dage, mens der om vinteren vil være behov for kunstigt lys. Lyset i stalden er manuelt styret.

Udendørs belysning: Der er ikke udendørs lys på Vestregård.

Staldene er indrettet med naturlig ventilation, hvilket betyder at der forekommer åbne partier i staldenes langsider. Som følge heraf kan der forekomme lysudslip fra staldene. De oplyste stalde vil i vinterperioden kunne ses af omkringboende i en kort periode ifm opsyn, håndtering og fodring.

Vestregård ligger i god afstand til Borrelyngvej, som er den største vej tæt på gården. Forbipasserende på Borrelyngsvej vil i korte perioder om vinteren kunne se lys i staldene. Men lyset vil dog på intet tidspunkt være blændende, og vurderes ikke at være generende.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at den beskrevne anvendelse af lys i staldene samt udendørs ikke vil medføre gener for omkringboende eller forbipasserende pga. afstanden.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. lys.

6.5 Fluer og skadedyr

Beskrivelse

Skadedyr forebygges ved at fjerne foderspild og foderrester, holde opryddeligt og undgå tilholdssteder for rotter ved f.eks. oplagspladser og langs fodmure. Rotter bekæmpes på Vestregård af Regionskommunens rottefængere. Ved behov fyldes rottekasser, som står omkring bygninger og anlæg. Desuden holdes katte, som

fanger rotter og mus, og forebygger, at gnaverne får fred til at etablerer sig. Fluer forebygges også ved at fjerne foderspild og foderrester. Huller og rørgennemføringer reparerer med net og beton. Døre og porte holdes så vidt muligt lukkede. De generelle retningslinjer for bekæmpelse af skadedyr i henhold til Statens Skadedyrslaboratorium følges.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for, hvorledes forekomst af fluer og rotter m.m. vil blive forebygget og evt. bekæmpet, således at gener heraf undgås. Endvidere er det kommunens vurdering, at følges vilkårene i denne tilladelse, burde der ikke opstå fluegener eller problemer med rotter.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. fluebekæmpelse og rottesikring.

6.6 Transport

Beskrivelse

Transporter på Vestregård består af:

- Intern transport: dyr til og fra Tornegård og Vestregård. Desuden transport af foder, dybstrøelse, gylle, mv.
- Ekstern transport: dyr til slagteri, bortsalg af dyr, dyr til DAKA m.m.

De fleste transport foregår i dagtimerne fra kl. 6-18.

Gyllekørsel afhænger af udbringningsregler og vejret, og derfor foregår arbejdet ofte i intense – men afgrænsede – perioder. Gyllekørsel foregår forår og efterår – hovedparten om foråret fra marts/april.

Majs og græs til ensilage lægges i ensilagesiloer på Tornegård, hvor fuldfoderet også blandes, og køres til Vestregård.

Halm til strøelse oplagres i bygningerne A og B på Vestregård, og der vil derfor være transport af halm til Vestregård.

Tabel 8: Transport til og fra Vestregård ved nudrift og ansøgt drift

Typen	Transport nudrift	Transport ansøgt drift
Tyrekalve til opfødning	Ikke relevant – er opstaldet på Tornegård	Ikke relevant – opstaldes på Tornegård
Dyr til slagtning	1 gang hver 4 uge	1 gang hver 4. uge
Kvier/køer til og fra Tornegård	1 gang hver 14. dag	Hver 14. dag
Dyr til DAKA	Ikke relevant - køres til Tornegård til afhentning af DAKA	Ikke relevant - køres til Tornegård til afhentning af DAKA
Diesel til ejendommen	Ikke dieseltank på Vestregård	Ikke dieseltank på Vestregård
Dybstrøelse til markstak/udspredningsarealer	25 læs	25 læs
Gylle til udspredningsarealer	77 læs	77 læs
Indkøbt foder	Oplagres på Tornegård	Oplagres på Tornegård

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ind- og udkørsel til husdyrbruget kan ske uden at give anledning til gener for omkringboende. Selve belastningen af det lokale vejnet reguleres af den relevante vejlovgivning, mens færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. Der er ikke stillet vilkår i forhold til transport.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. transport.

7 AMMONIAKTAB OG NATURPÅVIRKNING

I dette afsnit beskrives ammoniakemissionen fra husdyrbruget og opfyldelsen af BAT-krav, og det vurderes, i hvor høj grad ammoniakemissionen påvirker beskyttet natur og sårbare arter.

7.1 Ammoniakemission og BAT-krav

Beskrivelse

Der ansøges ikke om at opføre nye bygninger.

Der søges om følgende ændringer i eksisterende stalde/bygninger:

Produktionsarealet med dybstrøelse udvides med 122 m² i stald 4. Stalden har tidligere været farestald.

Produktionsarealet med fast drænet gulv med skraber og ajlerille udvides med 492 m² i stald 8, som tidligere har været maskinlænge.

BAT staldteknologier og valg af gulvtype i eksisterende stalde:

Der bygges ikke nye staldbygninger, men udvides i eksisterende bygninger. En del af udvidelsen er produktionsareal med dybstrøelse. Dybstrøelse regnes for BAT.

Gulvtyperen dybstrøelse er valgt ud fra dyrevelfærd. Småkalve og små kvier bør pga. dyrevelfærd have dybstrøelse som gulvtype. Småkalvene og de små kvier har brug for et eftergivende og blødt leje, som sikrer varme.

Derfor er der valgt dybstrøelse til disse dyregrupper. BAT-gulvtype i form af sengebåse med drænet og skrabet gulv med ajlerille vil ikke opfylde kravet til dyrevelfærd ifm. opstaldning af småkalve.

Produktionsarealet udvides også med sengebåse med fast drænet gulv med skraber og ajlerille. Denne gulvtype er at regne for BAT.

Ventilation: Der er naturlig ventilation

Rengøring og desinfektion: Den vigtigste foranstaltning i åbne naturligt ventilerede kvægstalde er udtørring, idet bakterie- og svampevækst hæmmes af tørre forhold. Hvis der er behov, bruges udtørringsmidler, f.eks. Stalosan og Staldren.

Tabel 8. Opgørelse af ammoniakemissionen fra stalde og lagre på Vestregård før og efter ændringerne

Ammoniakemission fra husdyranlægget (kg NH ₃ -N/år)				
Drift	Staldafsnit	Lagre	I alt	Meremission efter udvidelse
Ansøgt drift	5678,6	722,1	6400,7	- 698,7 (nudrift) -4.982,1 (8-års drift)
Nudrift	6377,3	722,1	7099,4	-
8-års drift	10586,9	795,8	11382,8	-

Samlet BAT-krav inkl. krav til gødningslagre er opgjort i tabel 9.

Tabel 9. Vejledende BAT-krav ved ansøgt drift

Staldafsnit	Dyretype Staldsystem/gødningstype	Forudsætning	Produktionsareal (m ²)	BAT-krav/m ² (kg NH ₃ -N)	BAT-krav (kg NH ₃ -N)
Stald 2 (D2)	Alle kvæg (Flexgruppe) Dybstrøelse	BAT-krav ikke fastsat tidligere	304	0,84	255,4
Stald 1 (D1)	Alle kvæg (flexgruppe) Dybstrøelse	BAT-krav ikke fastsat tidligere	182	0,84	152,9
Stald 3 (D3)	Alle kvæg (Flexgruppe) Dybstrøelse	BAT-krav ikke fastsat tidligere	182	0,84	152,9
Stald 4 (farestald 2)	Alle kvæg (Flexgruppe) Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	122	0,84	102,5
Stald 6 (D7)	Alle kvæg (Flexgruppe) Dybstrøelse	BAT-krav ikke fastsat tidligere	304	0,84	255,4
Stald 7 (D8)	Alle kvæg (flexgruppe) Dybstrøelse	BAT-krav ikke fastsat tidligere	304	0,84	255,4
Stald 8	Alle kvæg (Flexgruppe) Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	492	0,89	437,9
Stald 9 (Løbe- og drægtighedsstald)	Alle kvæg (Flexgruppe) Sengestald med fast gulv	BAT-krav ikke fastsat tidligere	1052	1,68	1767,4
Stald 10	Alle kvæg (Flexgruppe) Sengestald med fast gulv	BAT-krav ikke fastsat tidligere	840	1,68	1738,8
Stald 11 (Poltestald)	Alle kvæg (flexgruppe) Dybstrøelse	BAT-krav ikke fastsat tidligere	567	0,84	476,3
Fårestald	Får og geder. Dybstrøelse	BAT-krav ikke fastsat tidligere	100	0,84	84,0
I alt					5.678,6
Gyllebeholder 1	Flydende gødning	BAT-krav ikke fastsat tidligere	532		212,8

Gyllebeholder 2	Flydende gødning	BAT-krav ikke fastsat tidligere	381		152,4
Gyllebeholder 3	Flydende gødning	BAT-krav ikke fastsat tidligere	381		152,4
Gyllebeholder 4	Flydende gødning	BAT-krav ikke fastsat tidligere	381		152,4
Køresiloer m. kalvemøg	Fast gødning	BAT-krav ikke fastsat tidligere	145		52,2
I alt					722,1
SUM i alt					6.400,7

**Ved flexproduktion fastlægges BAT-kravet ud fra den dyretype og det staldsystem med højest ammoniakudledning.*

*** BAT-krav svarende til emissionsfaktoren for dyretypen og staldsystemet.*

**** BAT-krav for gødningslagre til alle typer flydende husdyrgødning.*

Faktisk ammoniaktab fra stald og lager og BAT-krav:

Det samlede BAT-krav er på 6.401 kg NH₃-N pr år.

Det faktiske ammoniaktab fra stald og lager er på 6.401 kg NH₃-N pr år.

Dvs. at BAT-kravet er opfyldt.

Kommunens vurdering

Idet der er tale om et husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år, skal emissionen reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

For det konkrete projekt er det samlede BAT-krav beregnet til 6.401 kg NH₃-N pr år. Den ansøgte produktion medfører en beregnet faktisk emission på 6.401 kg NH₃-N pr. år. Den ansøgte husdyrproduktion overholder således det vejledende BAT-niveau.

BAT-kravet er opfyldt på baggrund af de valgte gulvtyper.

BAT-emissionskravet er således overholdt.

Vilkår

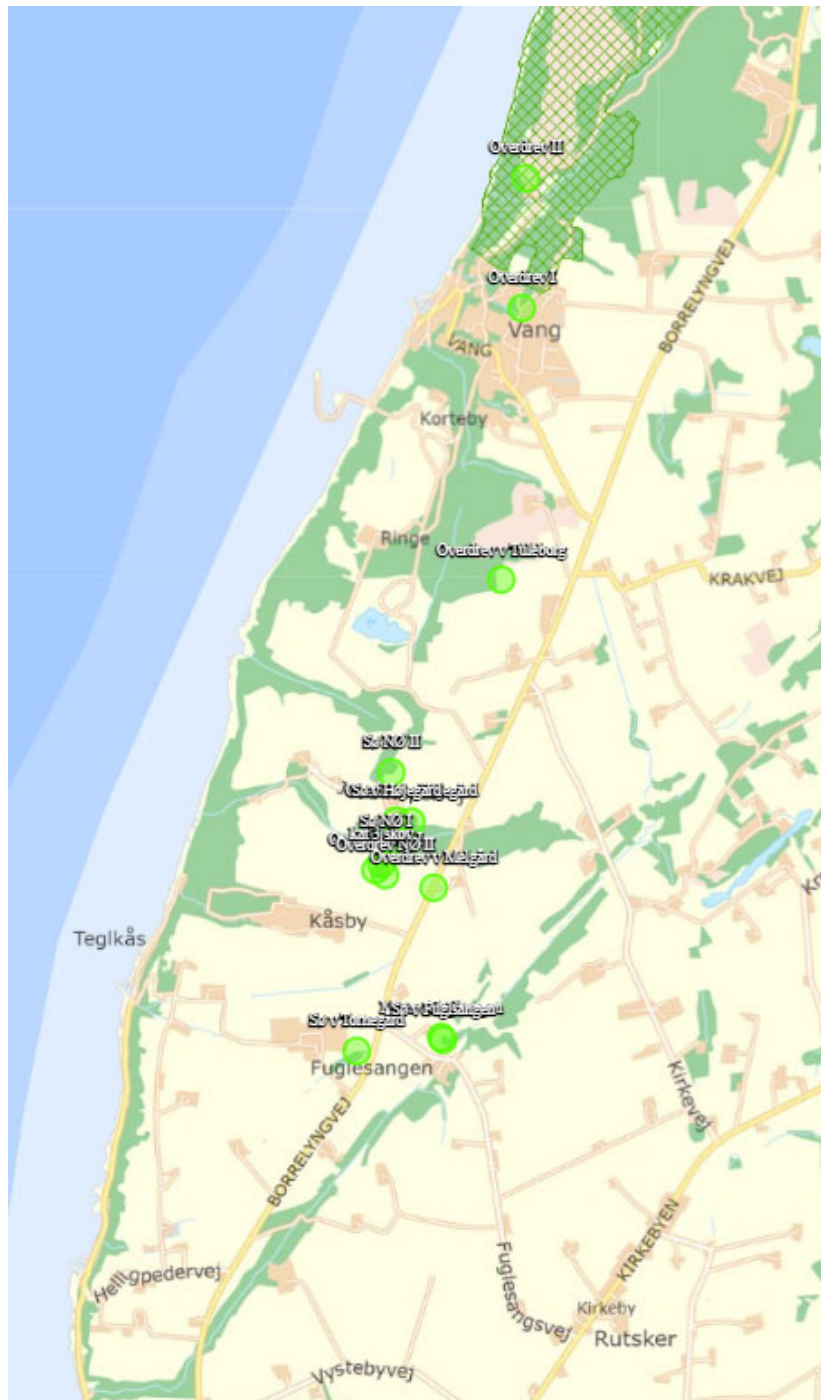
På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår til reduktion af ammoniakemissionen til indretning af staldsystemer og gulvtyper [se vilkår 2.1.3 pkt. 6] på Vestregård.

7.2 Ammoniakdeposition til naturområder

Beskrivelse

Ammoniakemissionen fra den ansøgte produktion på Vestregård bevirker, at omkringliggende arealer vil blive påvirket med nedfald af ammoniak. I ansøgningsystemet er der foretaget beregning af denne ammoniakdeposition til beskyttede naturområder og potentielt ammoniakfølsomme skove samt beskyttede søer i området. Beliggenheden af beregningspunkterne tættest på anlægget fremgår af kortet i Figur 6.

Figur 6. Beregningspunkter for ammoniak i området omkring Vestregård. Fra husdyrgodkendelse.dk ansøgnings-skema nr. 222473. Grønne prikker angiver beregningspunkter. Grøn skravering angiver habitatområder.



Tabel 8. Beregning af ammoniakdeposition til naturområder i nærheden af Vestregård. Fra ansøgningskema nr. 222473.

Naturtyper	Målepunkt	Totaldeposition (kg NH ₃ -N/år)	Merdeposition Nudrift (kg NH ₃ -N/år)	Merdeposition 8-års drift (kg NH ₃ -N/år)
Kategori 1-natur	Habitatområde nr 184 "Hammeren og Slotslyngen" overdrev ved Møllebækken og Borregærdet – Overdrev I	0,1	0,0	0,0
	Habitatområde nr 184 "Hammeren og Slotslyngen" – overdrev nord for Vang ved Finnedalsvej – Overdrev II	0,0	0,0	0,0
Kategori 2-natur	Overdrev v. Tuleborg	0,1	0,0	-0,1
Kategori 3-natur	Overdrev v Melgård	1,0	-0,1	-0,9
	Overdrev v Højegård	0,9	-0,1	-0,8
	Kat 3 skov	2,0	-0,2	-1,6
	Mose v Fuglsangen	0,6	-0,1	-0,4
	Overdrev NØ I	2,3	-0,3	-1,9
	Overdrev NØ II	2,1	-0,3	-1,8
Anden natur	Sø NØ I	0,9	-0,1	-0,9
	Sø v Højegård	0,5	-0,1	-0,4
	Sø NØ II	0,2	0,0	-0,2
	Sø v Fuglsangen	0,3	0,0	-0,2
	Sø v Tornegård	0,3	0,0	-0,2

Kommunens vurdering

Beskyttelsesniveau ved ammoniakfølsomme naturområder

De ammoniakfølsomme naturområder opdeles i kategori 1-natur, kategori 2-natur og kategori 3-natur. Beskyttelsesniveauet for kategori 1-natur og kategori 2-natur omfatter en forbudszone på 10 m, hvor der ikke må etableres, udvides eller foretages ændringer af stalde eller gødningsopbevaringsanlæg, samt krav til den tilladte totaldeposition. Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur kan efter en konkret vurdering være et krav om en maksimal merdeposition. Kravene er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og er gengivet i boksen nedenfor.

Totaldepositionen er den ammoniakdeposition, som stammer fra husdyrbrugets stalde og lagre - både fra den eksisterende og den ansøgte drift. Merdepositionen er den ekstra ammoniakdeposition, som den ansøgte drift forårsager. Merdepositionen skal beregnes ud fra alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden 2014 (8-års driften).

Kategorisering og beskyttelsesniveau for naturtyper

Kategori 1-natur

Ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000-områder, hvor et enkelt husdyrbrug maksimalt må totalbelaste med 0,2-0,7 kg N/ha/år afhængigt af beliggenheden af andre husdyrbrug i nærheden*.

Kategori 2-natur

Nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder: højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha. Et husdyrbrug må totalbelaste med maksimalt 1,0 kg N/ha/år.

Kategori 3-natur

Anden ammoniakfølsom natur (moser samt mindre heder og overdrev) og ammoniakfølsomme skove. Ved disse naturtyper kan kommunen ud fra en konkret vurdering stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

**0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug; 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug og 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug.*

Ammoniakdeposition til naturområder i nærheden af Vestregård**Kategori 1-natur**

Der er ca. 2,8 km fra Vestregård til nærmeste kategori 1-natur i Natura 2000-område. Nærmeste Natura 2000-område er "Hammeren og Slotslyngen", Natura 2000-område nr. 184. Depositionen på overdrevet fra Vestregård er beregnet til 0,1 kg N/ha/år i totaldeposition. Det fastsatte krav til maksimal deposition af ammoniak er derfor overholdt.

Kategori 2-natur

Kravet til maksimal totaldeposition til kategori 2-natur er 1 kg N/ha/år. Nærmeste kategori 2-naturareal i forhold til Vestregård er et overdrev ved Tuleborg beliggende ca. 1,6 km N for Vestregård, hvortil der beregnes en totaldeposition fra Vestregård på 0,1 kg N/ha/år til overdrevet.

Idet produktionen på Vestregård således påvirker kategori 2-naturarealet med en totaldeposition under 1 kg N/ha/år, er det fastsatte krav til maksimal deposition af ammoniak til kategori 2-natur derfor overholdt.

Kategori 3-natur

For kategori 3-naturtyper skal kommunen foretage en konkret vurdering og kan på den baggrund i særlige tilfælde fastsætte vilkår med henblik på opfyldelse af krav om maksimal merdeposition af ammoniak. Ved særlige tilfælde forstås en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. Kravet må dog ikke være under en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Nærmeste kategori 3-overdrev, -hede eller -mose, som ikke er kategori 2-natur, er et overdrev ca. 270 m nordøst for Vestregård. Der påvirkes i forhold til nudrift med en merdeposition fra Vestregård på -0,1 N/ha/år, og i forhold til 8 års drift er merdepositionen -0,9 N/ha/år.

Nærmeste potentielt ammoniakfølsomme skove er lokaliseret henholdsvis ca. 300 m nordøst for på Vestregård. Skoven påvirkes i forhold til nudrift med en merdeposition fra Vestregård begge med -0,2 N/ha/år, og i forhold til 8 års drift er merdepositionen -1,6 N/ha/år.

Merdepositioner på mindre end 1 kg N/ha/år vurderes ikke at medføre en væsentlig påvirkning af naturområdet, mens kommunen ved merdepositioner på over 1 kg N/ha/år skal foretage en konkret vurdering. Ingen kategori 3-naturområder påvirkes med en merdeposition på mere end 1 kg N/ha/år fra produktionen på Vestregård, og der skal derfor ikke foretages yderligere vurdering eller stilles vilkår.

Anden natur

Der er beregnet ammoniakdeposition til 5 beskyttede søer, som beliggende op til ca. 950 m fra bygningerne på Vestregård

Det er beregnet, at søerne påvirkes med en totaldeposition fra produktionen på Vestregård på op til 0,9 kg N/ha/år, hvoraf max. 0,0 kg N/ha/år er merdeposition i forhold til nudrift og max. -0,2 N/ha/år er merdeposition i forhold til 8-årsdrift. Der er altså ikke en merdeposition til søerne.

De fleste søer og vandhuller beliggende i eller ved landbrugsarealer er næringsrige søer, som der ikke er fastsat tålegrænser for. Mange søer og vandhuller er eutroficeret som følge af næringstilførsel fra andre kilder end ammoniakdeposition.

Bornholms Regionskommune vurderer, at der er tale om i forvejen næringsrige søer, og at der ikke er merdeposition fra den ansøgte produktion på Vestregård, som kan medføre en væsentlig ændring i søernes tilstand.

Påvirkning af Natura 2000-områder

Vestregård er beliggende ca. 2,8 km fra nærmeste Natura 2000-område "Hammeren og Slotslyngen". Som det ses af Tabel 11 er ammoniakpåvirkningen på Natura 2000-området beregnet til maksimalt 0,1 kg N/ha/år.

Der vurderes ikke at være andre forhold ved den ansøgte produktion, som kan påvirke Natura 2000-området. Bornholms Regionskommune vurderer derfor samlet, at den ansøgte produktion ikke vil påvirke naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder.

Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (bilag IV-arter)

EU-landene har vedtaget fælles regler om at beskytte naturen. Habitatdirektivet forpligter medlemslandene til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at indføre en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for dyrearter, som står på bilag IV. Beskyttelsen af arterne handler blandt andet om at sikre arterne mod at blive efterstræbt (jagt, indsamling, ødelæggelse af æg og yngel). Men medlemslandene skal også sikre, at arternes yngle- og rasteområder ikke beskadiges eller ødelægges. Viden om arternes forekomst og udbredelse opdateres løbende, bl.a. gennem det nationale program for overvågning af vandmiljø og natur (NOVANA).

Det fremgår af habitatbekendtgørelsens § 10, at der ikke kan gives tilladelse, dispensation, godkendelse m.v., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, i alle livsstadier.

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold, at *"Kommunen skal derfor altid foretage en vurdering af, om der inden for 300 m fra punktkilden (inden for denne afstand kan en påvirkning henføres til punktkilden) ligger områder, som kan rumme bilag IV-arter (typisk vandhuller, moser eller solåbne græsarealer), og om der er registreret en forekomst af arten."*

Bornholms Regionskommune har gennemgået egne data samt registrerede data i de tilgængelige databaser Naturdata (Danmarks Miljøportal), Naturbasen samt Arter.dk. Der er ingen registreringer af Bilag IV-arter inden for 1900 meter af Vestregård

Andre arter omfattet af bilag IV såsom flagermus kan dog have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealerne i området omkring anlæg og udbringningsarealer, herunder søer og skove i området.

I ansøgningssystemet er der beregnet ammoniakdeposition til de potentielle levesteder for bilag IV-arter, dvs. søerne beliggende inden for 1000 meter af Vestregård. Depositionen til søerne ved Vestregård er beskrevet i ovenstående afsnit 7.2. For søerne beliggende ved Nordvang er det som beskrevet i det foregående afsnit 7.2 – "anden natur" Bornholms Regionskommunes vurdering, at merdepositionen med ammoniak ikke giver anledning til en væsentlig påvirkning af søerne og deres naturtilstand. På baggrund heraf er det Bornholms Regionskommunes vurdering, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af søernes potentiale som muligt levested for Bilag IV-arter.

På ovenstående baggrund vurderer Bornholms Regionskommune samlet set, at den ansøgte udvidelse ikke medfører en væsentlig påvirkning af bilag IV-arter eller fører til ødelæggelse eller beskadigelse af yngle- og rasteområder for Bilag IV-arter.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. ammoniakdeposition til naturarealer.

8 MULIGE DRIFTSFORSTYRRELSER OG UHELD

I dette afsnit beskrives mulige uheld, der kan føre til væsentlig forøget forurening af jord, overflade- og grundvand samt skade på mennesker, dyr og planter i forhold til normal drift. Desuden beskrives foranstaltninger til begrænsning af risici.

Beskrivelse

De mulige risici centrerer sig om forurening af grund- eller overfladevand med pesticider, gylle, veterinærmedicin, olie/diesel.

Mulige uheld med pesticider: der er risiko for, at pesticider utilsigtet kan komme i overfladevand eller grundvand ved spild, lækage på sprøjte eller emballage, eller ved uheld ved transport.

Mulige uheld med gylleudslip: Der er risiko for udslip af gylle i forbindelse med pumpning af gylle til gylleholder eller ved omlastning til gyllevogn. F.eks. hvis pumpen utilsigtet fortsætter/starter med at pumpe gylle ved overpumpning og ved påfyldning af gyllevogn. Forebygges med opsyn og tekniske løsninger med automatisk stop af pumpning.

Ved færdselsuheld med gyllevogn kan der opstå lækage. Ligeledes kan der opstå lækage fra gyllebeholder, hvis gyllebeholderen bliver påkørt.

Endelig er der risiko for gylleudslip, hvis beholderen tæres eller af anden grund ikke er tæt.

Mulige uheld med dieselolie: Lækage på tank og/eller punktforurening hvor påfyldning finder sted.

Mulige uheld med rengøringsmidler: Der bruges stærke rengørings og desinfektionsmidler til rengøring af malkeanlæg og mælketank, som foregår automatisk. Det er derfor vigtigt at håndtere og tilslutte beholdere ed rengørings og desinfektionsmidler korrekt.

Mulige uheld med ensilagesaft: Ensilagesaft fra ensilage med mindre end 30% tørstof skal opsamles, så det ikke løber til dræn, vandløb eller søer.

Mulige uheld med veterinær medicin: Hvis den veterinære medicin håndteres lempfældigt, kan der ske et udslip til spildevand, gylle eller direkte til grund- eller overfladevand. Vestregård har aftale om sundhedsrådgivningsaftale med dyrlæge. Forebyggelse sker ved at opbevarer medicinen forsvarligt, og leverer evt. medicinrester til dyrlæge. Veterinærmedicin opbevares i separat rum og i køleskab – se beredskabsplan for placering.

Minimering af risiko for uheld

Gylleudslip: forebygges ved opmærksomhed ved gyllepumpning, og ved udkørsel.

Gyllebeholderne tilses dagligt.

Når gyllen køres ud, udvises agtpågivenhed i trafikken. Reflekser og lygter tjekkes og renholdes, så gyllevogn tydeligt kan ses, også efter mørkets frembrud.

Gyllebeholderne er placeret ved interne transportveje, hvor kørehastigheden er lav. Der vises agtpågivenhed ved kørsel på interne transportveje.

Ensilagesaft: Der lagres ikke ensilage på ensilageplads (plansiloer) eller i markstak på Vestregård.

Pesticider: Der opbevares ikke planteværnsmidler på Vestregård.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Gylle: Ved lækage/overløb fra gylletank, etableres en barriere, så gyllen ikke løber mod beskyttede søer, eller mod vandløb. Hvis der er risiko for, at gylle løber mod åbne grøfter eller søer, kan der etableres barriere med f.eks. bigballer af halm.

Ved udslip/overløb, hvor der er en sandsynlighed for akut forurening, kontaktes alarmcentralen (112). Alarmcentralen kontakter relevante medarbejdere i Regionskommunen.

Når gyllen overpumpes fra fortank til gyllebeholder, overvåges overpumpningen, og alle, som arbejder i stalden, ved, hvor afbryder til pumpen er placeret. Gylletankene er underlagt lovpligtig kontrol og kontrolleres hyppigt visuelt og der føres logbog.

Sker der tilsvining af vejene ved gyllekørsel, bliver der skiltet med glatføreskilt, og der bliver ryddet op senest ved arbejdets ophør samme dag

Hvis det værste uheld skulle ske, og der opstår lækage fra gyllevognen enten på landevej eller i marken, stoppes evt. gylleafløb mod grøft, dræn og vandløb med f.eks. halmbigballer. Der tages kontakt til kommunens Miljøafdeling, og yderligere tiltag aftales.

Lugtgener fra gyllespredning minimeres ved at sprede under bedst mulige forhold (lille vindhastighed og høj luftfugtighed)

Rengørings og desinfektionsmidler: Der malkes ikke på Vestregård. Derfor opbevares der ikke rengøringsmidler til malkeanlæg og mælketank. Hvis der forekommer spild, opsamles det f.eks. med savsmuld eller kattegrus.

Ensilagesaft: der oplagres ikke ensilage på Vestregård. Skulle der blive behov for at lave markstakke med ensilage på Vestregård, overdækkes disse, og har altid min. 30 % tørstof i den høstede afgrøde. Der er ikke saftafløb ved 30% tørstof eller derover.

Medicin: Uheld med udslip af medicin forebygges ved ALTID at opbevare veterinærmedicin i køleskab på Vestregård. Desuden følges dyrlægens instruktioner, og brugsanvisningen på pakningen.

Pesticider: der opbevares ikke pesticider på Vestregård. Markarbejdet er udliciteret.

Generelt gælder, at ved akut forurening af f.eks. gylle, tilkaldes alarmcentralen på 112. Alarmcentralen tilkalder en miljømedarbejder fra Bornholms Regionskommune.

I stalden medbringes en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigt at tilkalde hjælp ved held.

Strømafbrydelse, generelt

Lovgivningen forlanger, at man kan redegøre for, hvordan dyrene beskyttes ved strømafbrydelse. Det er vigtigt, at dyrene fortsat har adgang til foder og vand, og kan malkes.

Strømafbrydelse, Vestregård

For Vestregård gælder:

Vand: Der vil være vand også ved strømsvigt (vandværksvand)

Foder: Der fodres med mobil fuldfodervogn, som ikke er afhængig af strøm.

Malkning: Der malkes ikke på Vestregård.

Kommunens vurdering

Opbevaring af fast husdyrgødning

Området er allerede indarbejdet i husdyrbrugloven og indgår i beregninger vedrørende husdyrbrugets ammoniakemission og lugtemission i afsnittene "Gener fra husdyrbruget" og "Ammoniak og Naturpåvirkning", hvorfor dette ikke vil blive gennemgået yderligere i dette afsnit.

Opbevaring af gylle

Området er allerede indarbejdet i husdyrbrugloven og indgår i beregninger vedrørende husdyrbrugets ammoniakemission og lugtemission i afsnittene "Gener fra husdyrbruget" og "Ammoniak og Naturpåvirkning", hvorfor dette ikke vil blive gennemgået yderligere i dette afsnit.

Håndtering af husdyrgødning

Kalvemøg kommer i tom plansilo, eller evt. i gylletank som flydelag. Der er pt 4 gylletanke i brug på Vestregård. Der udføres lovpligtig 10 års beholderkontrol, som senest er udført i 2019, og udføres igen i 2022. Dybstrøelse opbevares i tom plansilo. Hvis der bliver behov for at opbevare dybstrøelse i markstak, bliver den overdækket, og placering af dybstrøelse flyttes hvert år, således at der mindst går 5 år imellem samme placering.

- Tanken tømmes ca. én gang årligt for inspektion og vedligeholdelse
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der senest 14 dage efter, at der er igen er gylle i tanken, er etableret flydelag
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på betydende utætheder

Området er ikke omfattet af godkendelseskravet, og vil derfor ikke blive gennemgået yderligere, udover de ovenfor nævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand.

Bornholms Regionskommune vurderer derfor, at BAT er overholdt i forhold til opbevaring og håndtering af gødning.

Udbringning af husdyrgødning

1. august 2017 overtog Landbrugs- og Fiskeristyrelsen regulering og kontrollen med udbringningsarealerne og vil dermed være dækket af generelle regler. Området er ikke omfattet af godkendelseskravet, og vil derfor ikke blive gennemgået yderligere.

Ifølge ansøger vil følgende dog blive praktiseret på bedriften:

- Husdyrgødning udbringes under hensyn til generelle regler, og foregår i videst muligt omfang efter godt landmandsskab. Gylleudbringning er udliciteret.
- Gyllen nedfældes på græsmarker
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer
- Nedpløjning/harvning af dybstrøelse umiddelbart efter udspreddning
- Udkørsel af fast og flydende husdyrgødning til afgrøder i god vækst og/eller afgrøder med en plante-højde, der reducerer fordampningen

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand, vurderer Bornholms Regionskommune at BAT er overholdt i forhold til udbringning af husdyrgødning.

Beredskabsplan

Bornholms Regionskommune vurderer, at der skal foreligge en beredskabsplan, som indeholder følgende:

- En plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder/spildevandskilder
- Handlingsplaner for hvordan brand, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrollerede afstrømninger fra møddinger og ensilagepladser samt olieudslip håndteres.
- Hvor udstyr til håndtering af forureningsulykker er placeret.

Vilkår

I henhold til klagenævnspraksis vurderes det, at husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for håndtering af bl.a. flydende husdyrgødning anses for tilstrækkelige til at imødegå forurening ved et eventuelt udslip, og derfor er der ikke stillet yderligere vilkår til at forebygge uheld m.v.

Der er dog stillet vilkår om udarbejdelse af en beredskabsplan, som indeholder handleplaner for blandt andet, hvordan brand, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrollerede afstrømninger fra møddinger og ensilagepladser samt olieudslip håndteres.

9 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

I dette afsnit beskrives og vurderes, hvordan ansøger gennemfører eller planlægger at gennemføre egenkontrol og management. Desuden beskrives de dokumenter og registreringer, som ansøger skal præstere for at dokumentere, at vilkårene i miljøtilladelsen er overholdt.

Beskrivelse

Management og egenkontrol

- Der føres logbog over flydelag i gyllebeholder
- Der udarbejdes den lovpligtige gødningsplan
- Forbrug af energi og råvarer opgøres årligt.
- Produktionsapparatet efterses i det daglige arbejde.
- Gyllepumpning overvåges
- Der er sundhedskontrol hver uge.
- Der er 10 års kontrol på alle gyllebeholdere.
- Egenkontrollen "Kvalitetsprogrammet for gården" følges, og der er kontrol på bedriften hvert andet år. Senest i 2020.
- Der gennemføres foderkontrol og laves ny foderplan til køer og kvier i samarbejde med kvægrådgiver

Vestregård er med i "Egenkontrol og kvalitetsprogrammet for gården". I den forbindelse er rutiner ift. egenkontrol og dokumentation er gennemgået. Desuden skal Vestregård gennemføre egenkontrol ift. "Branchekode for foderhygiejne".

Dokumentation

- Gødningsplan
- Analyser af grovfoder
- Foderplaner og/eller endagsfoderkontroller
- Dokumentation for skadedyrsbekæmpelse
- Logbog for flydelag på gylletank
- Lovpligtig beholderkontrol

I løbet af få dage kan skaffes:

- Fakturaer på køb og salg af foder
- Sundhedsbemærkninger fra slagteri

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at gennemførelse af den beskrevne egenkontrol samt overholdelse af de stillede vilkår vil medføre, at der løbende holdes øje med, at forudsætningerne for miljøgodkendelsen overholdes, og at det er dokumenteret, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette.

Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om, at alle vilkår skal være kendt af de ansatte samt om dokumentation for produktionsarealets størrelse, korrekt bortskaffelse af affald mv.

10 SAMLET VURDERING

Samlet set vurderer Bornholms Regionskommune, at når miljøtilladelsens vilkår overholdes, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Bornholms Regionskommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrgodkendelsesloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på habitatdirektivets bilag IV.

På baggrund af husdyrbrugets beliggenhed og de beskrevne ikke-væsentlige virkninger på det lokale miljø, vurderer Bornholms Regionskommune desuden, at det ansøgte ikke vil have grænseoverskridende virkninger.

FORSLAG

Bilagsoversigt:

1. Anlægstegning med placering af produktionsarealer
2. Beregning af produktionsareal i eksisterende og nye staldafsnit
3. Beredskabsplan eftersendes
4. Modtagne høringssvar og kommunens bemærkninger

FORSLAG

Bilag 1. Anlægstegning og placering af produktionsarealer



Bilag 2. Beregning af produktionsareal i eksisterende og nye staldafsnit

Produktionsareal Vestregård

Vers 1, 2.december 2021, elf, skema nr. 222473

Tidligere godkendelser

Vestregård er ikke godkendt efter § 10,11 eller 12, eller efter den nye husdyrregulerings § 16 a og 16 b.

Der er givet en tilladelse til at udnytte anmeldeordningen fulde stalde den 2. april 2012 til forrige ejer Carsten Nielsen (CNVestregård).

I forbindelse med denne tilladelse er skema 36234 indsendt via www.husdyrgodkendelse.dk.

29.december 2016 er der givet tilladelse via anmeldeordning til "Skift i Dyretype". I den forbindelse er skema 36234 kopieret til nyt skema nr 94501, hvor ansøgt drift fra skema 36234 er gjort til nudrift, og ønsket skift i dyretype til kreaturer er gjort til ansøgt drift.

Baggrund produktionsareal

Produktionsarealet i ansøgt drift og nudrift er opmålt og beregnet af Jonathan Wagenvoort, Wagenvoort Advies. Mobile: +31 (0) 6 576 333 52, jonathan@wagenvoort-advies.com, www.wagenvoort-advies.com

Produktionsareal i 8-års drift er vurderet af Kirsten Kyndesen, Bornholms Landbrug & Fødevarer, ud fra kendskab til tidligere svineproduktion.

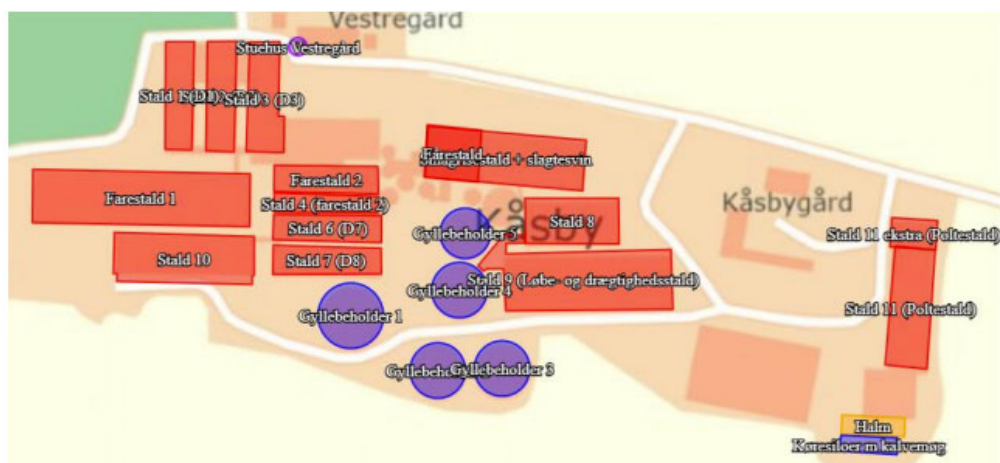


Fig 1. Oversigt over bygninger på Vestregård (ansøgt drift, nudrift og 8-årsdrift)

Farestald 1

Farestald 1 er alene med i ansøgningens 8-års drift. Den har været brugt som farestald til søer, og har ikke været i brug til opstaldning af kvæg. Produktionsareal: 70 % af 1821 m² = 1275 m²

Stald 10

I ansøgt drift og i nudrift er stalden en sengestald med fast gulv. I 8-års drift er det en stald til løsgående søer med dybstrøelse og spalter.

Produktionsareal i ansøgt drift og nudrift er 1035 m². Produktionsarealet i 8-årsdrift: 80 % af 888 m² = 799 m²

Der er et udendørs foderbord, som opdrættet har adgang til. Det udendørs foderbord (195 m²) regnes med i produktionsarealet som en del af den eksisterende stald, idet det både i nudrift og ansøgt drift er en del af staldtypen.



Fig 2. Farestald 1 og Stald 10





Fig 3. Stald 1,2 og 3

Stald 1,2 og 3

I ansøgt drift og i nudrift er alle tre stald indrettet til kvæg og med dybstrøelse. Stald 1 og 3 med enkeltbokse til kalve og 182 m² produktionsareal pr stald. Stald 2 med fælles bokse til kalve og 304 m² produktionsareal.

I 8-års drift var staldene indrettet til individuel opstaldning af søer i bokse med delvis spaltegulv.

Produktionsarealet var i 8-års drift: Stald 1(D1) 95% af 472 m² = 450 m². Stald 2(D2) 90 % af 500 m² = 450 m². Stald 3(D3) 90% af 572 m² = 515 m².



Fig 4. Stald 4,6,7 og Farestald 2

Stald 4,6,7 og Fårestald 2

I ansøgt drift benyttes stald 4, 6 og 7 til kvæg på dybstrøelse. Stald 4 med enkeltbokse til kalve og 122 m² produktionsareal. Stald 4 var ikke i brug i nudrift, og er derfor "ny stald" i ansøgt drift. Stald 6 og 7 med fællesbokse til opdræt og 304 m² produktionsareal i hver stald.

I nudrift var stald 6 og 7 godkendt til kvæg og sengebåse med fast gulv.

I 8-års drift var Fårestald 2 og stald 4 indrette med kassestier til søer på delvis spaltegulv. Stald 6 var indrettet til individuel opstaldning af søer i bokse på delvis spaltegulv. Stald 7 var indrettet til drægtige søer, polte og orner, og med gulvtypen "fuldspaltegulv, slagtesvin". Produktionsarealet: Fårestald 2 85% af 443 m² = 377 m². Stald 4 (fårestald 2) 85% af 295 m² = 250 m². Stald 6 (D7) 75% af 447 m² = 335 m². Stald 7 (D8) 75 % af 469 m² = 352 m².



Fig. 5 "Smågrisestald + slagtesvin" og "Fårestald"

Stald Fårestald ("Smågrisestald + slagtesvin")

Stald "Smågrisestald + slagtesvin" er kun delvis med i ansøgt drift og nudrift, nemlig som "Fårestald".

I ansøgt drift og nudrift er 100 m² produktionsareal i den vestlige ende af stalden indrettet til får og geder på dybstrøelse.

I 8-årsdrift var gulvtypen dels "Drænet gulv og spalter (50/50)" til smågrise, og dels "Drænet gulv og spalter (33/67)" til slagtesvin. Produktionsarealet i 8-årsdrift: 88% af 1270 m² = 1122 m².





Fig 6. Stald 8 og 9

Stald 8 og 9

Stald 8 har tidligere været maskinlænge, og er alene med i ansøgt drift. Stalden indrettes med sengebåse og fast drænet gulv, i alt 492 m² produktionsareal, og er "ny stald".

Stald 9 er både i nudrift og ansøgt drift indrettet til kvæg med sengebåse og fast gulv. I alt 1052 m² produktionsareal. I 8-års drift var stald 9 indrettet med individuel opstaldning af søer i bokse på delvis spaltegulv. Produktionsareal i stald 9: 70% af 1536 m² = 1075 m².

Der er en drivgang imellem stald 8 og 9, hvor opdrættet også kan fodres med grovfoder. Dette areal fungerer som foderbord til både ny stald 8, og til den eksisterende stald 9. Foderbordet blev etableret i forbindelse med "Skift i Dyretype" fra december 2016 som en del af staldtypen "sengebåse med fast gulv". Derfor regnes det udendørs foderbords produktionsareal (130 m²) med i eksisterende stald 9.

Stald 11 og 11 ekstra

Stald 11 er i ansøgt drift indrettet med fælles bokse og dybstrøelse. I nudrift er stalden tilladt med sengebåse og fast gulv. I 8-års drift er stalden indrettet til slagtesvin på fast gulv.

I nudrift er stald "Stald 11 ekstra" indrettet med sengebåse med fast gulv. "Stald 11 ekstra" er ikke med i ansøgt drift.

Produktionsareal stald 11, ansøgt drift 567 m²

Produktionsareal, nudrift 567 m² (stald 11) + 150 m² (stald 11 ekstra)

Produktionsareal, 8-års drift: Stald 11 (Poltestald) 95% af 775 m² = 736 m². Stald 11 ekstra (Poltestald) 80% af 212 m² = 170 m².



Fig 7. Stald 11 og stald 11 ekstra

Gyllebeholdere

Gyllebeholder 1,2,3,4,5

Gyllebeholder 1 på 2100 m³/532 m² i brug i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift

Gyllebeholder 2 på 1500 m³/ 381 m² i brug i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift

Gyllebeholder 3 på 1500 m³/ 381 m² i brug i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift

Gyllebeholder 4 på 1500 m³/ 381 m² i brug i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift

Gyllebeholder 5 på 1200 m³/ 315 m² i brug i 8-års drift

Ingen af gyllebeholderne er med fast overdækning.

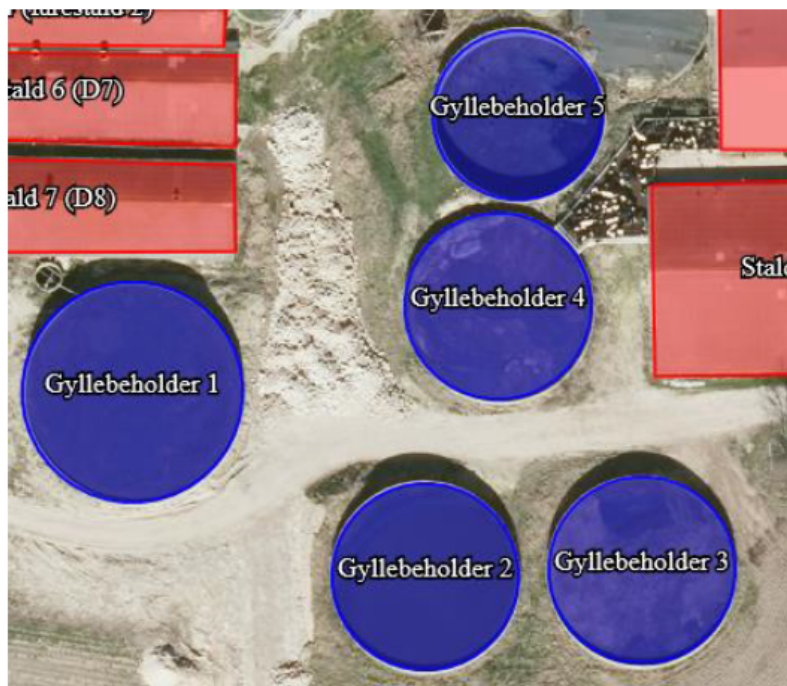


Fig 8. Gyllebeholder 1,2,3,4,5

Opbevaring af kalvemøg og dybstrøelse

Køresiloer syd for stald 11 bruges både i ansøgt drift og nudrift til opbevaring af kalvemøg og dybstrøelse. I alt ca. 145 m². De bruges ligeledes til opbevaring af halm.



Fig 9. Køresilo til opbevaring af dybstrøelse og kalvemøg

Bilag 3. Beredskabsplan

Beredskabsplanen eftersendes seneste en måned efter miljøgodkendelsen er meddelt.

FORSLAG

Bilag 4. Modtagne hørings svar og kommunens bemærkninger

Bornholms Regionskommune har i forbindelse med den gennemførte nabo-/partshøring i perioden 16. marts til 27. april 2023 modtaget x skriftlig henvendelser. Disse er gengivet i det følgende efterfulgt af kommunens kommentarer til de enkelte punkter.

Ansøger har haft hørings svarene til udtalelse og har via sin konsulent indsendt bemærkninger hertil.

FORSLAG

